

Jaarverslag 2023

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Colofon

Vastgesteld door het college van bestuur op [22 april 2024](#)
Met goedkeuring van de raad van toezicht op [22 april 2024](#)

Inhoudsopgave

A. Jaarverslag

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	6
1. Bestuur en organisatie	7
1.1 Visie, missie en identiteit	7
1.2 Juridische structuur, organisatiestructuur en samenstelling bestuur	7
1.3 Zaken met politieke of maatschappelijke impact.....	9
1.3.1 Strategisch personeelsbeleid (po en vo).....	9
1.3.2 Passend onderwijs (po en vo)	9
1.3.3 Allocatie van middelen binnen het schoolbestuur (po en vo)	10
1.3.4 Toetsing en examinering (vo)	10
1.3.5 Werkdrukmiddelen	10
1.3.6 Onderwijsachterstanden (po)	11
1.3.7 Sociale veiligheid	11
1.3.8 Nationaal Programma Onderwijs	11
1.3.9 Internationalisering	12
1.3.10 Onderzoek	13
1.3.11 Informatiebeveiliging	13
1.4 Ontwikkelingen aan de Passie.....	13
1.4.1 Locaties	13
1.4.2 Aantallen leerlingen.....	13
1.4.3 Onderwijs aan de Passie	14
1.5 Beleid van de Passie	14
1.5.1 Strategisch beleidsplan	14
1.5.2 Kwaliteitszorg	16
1.5.3 Klachtafhandeling	16
1.5.4 Code Goed Bestuur	16
1.6 Huisvesting, binnenklimaat, energieprijzen en duurzaamheid.....	16
1.7 Samenwerkingsverbanden	18
2. Personeel	19
2.1 Personeel in aantallen en fte's	19
2.2 Leeftijdsopbouw	20

2.3 Man-vrouwverdeling	21
2.4 Highlights uit 2023	22
2.5 Ziekteverzuimcijfers	24
2.6 Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag	25
2.7 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	26
3. Raad van toezicht	27
3.1 Van de voorzitter	27
3.2 Samenstelling	27
3.3 Governancecommissie	28
3.4 Auditcommissie	29
3.5 Commissie Kwaliteit en Identiteit	30
3.6 Overzicht 2023	30
3.7 Scholing	31
3.8 Doelmatige inzet van middelen	32
4. Gemeenschappelijke medezeggenschap	33
4.1 Samenstelling po-gmr	33
4.2 Verslag po-gmr	33
4.3 Samenstelling vo-gmr	34
4.4 Verslag vo-gmr	35
5. Jaarrekening 2023	37
5.1 Hoofdlijnen Exploitatie 2023	37
5.2 Hoofdlijnen balans	39
5.3 Belangrijke (financiële) ontwikkelingen in 2023	40
5.3.1 Leerlingaantallen vo-scholen	40
5.3.2 Leerlingaantallen po-scholen	41
5.3.3 Covid-subsidies	41
5.3.4 Overige subsidies	42
5.3.5 Vereenvoudiging van de bekostiging	43
5.3.6 Energiekosten, verduurzaming en binnenklimaat	44
5.3.7 Groot onderhoud en bestemmingsreserve	44
5.3.8 Loonontwikkelingen cao	45
5.3.9 Ouderbijdragen	45
5.3.10 Inhuur personeel, tekorten arbeidsmarkt en eigen risicodrager Vervangingsfonds	45
5.3.11 Overige belangrijke ontwikkelingen	45
5.4 Eigen Vermogen, Reserves en Voorzieningen	46
5.4.1 Voorzieningen	46

5.4.2 Ontwikkeling eigen vermogen en algemene reserves	46
5.4.3 Ontwikkeling bestemmingsreserves	48
5.5 Investerings en afschrijvingen	49
5.6 Kengetallen en kasstromen	49
5.6.1 Kengetallen	49
5.6.2 Kasstromen	50
5.7 Continuïteitsparagraaf, risicomanagement en vooruitblik 2024	50
5.8 Meerjarenbalans en meerjarenbegroting (A2)	52
5.9 Vooruitblik 2024	54
5.9.1 Gevolgen resultaten 2023	54
5.9.2 Gevolgen ontwikkeling leerlingaantallen	54
5.9.3 Belangrijke ontwikkelingen huisvesting	54
5.9.4 Vervangingskosten, vervangingsfonds, ziektewet en participatiefonds	54
5.9.5 NPO/Covid-subsidies ontwikkelingen	55
5.9.6 Overige belangrijke ontwikkelingen	55
5.10 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	55
5.10.1 Risico's (B2)	55
5.10.2 Rapportage aanwezigheid en werking van het Interne beheersings- en controle systeem (B1)	56
5.10.3 Rapportage toezichthoudend orgaan (B3)	56
5.10.4 Treasury	56
5.11 Slotopmerkingen	57
6. Adressen	58
B. Jaarrekening	59
C. Overige gegevens	82

Voorwoord

Verbonden zijn

Eén keer per jaar organiseren we een Landelijke Passiedag. Dan komen de medewerkers van alle scholen bij elkaar voor ontmoeting, studie, toerusting en aanbidding. Dat is voor mij als bestuurder één van de hoogtepunten van het jaar. Het is geweldig om met medewerkers uit het hele land samen te zijn. We ervaren onderlinge verbondenheid.

Het thema van de Landelijk Passiedag in november 2023 was: Are you connected? Dat thema heeft betrekking op de digitale wereld waar we in het onderwijs mee te maken hebben. Denk aan mobiele telefonie in school, het gebruik van computers in het klaslokaal, digitale lesmethodes en social media. Het is belangrijk om over die onderwerpen na te denken en er beleid op te maken.

Maar wat er werkelijk toe doet is de vraag of je in verbinding staat met jezelf, met God, met mensen om je heen en met de maatschappij. Dat is niet alleen belangrijk voor medewerkers, maar ook voor de leerlingen. Ik ben dan ook dankbaar dat het afgelopen jaar, na een lang proces, onze “Visie op vorming” tot stand is gekomen. Daarin beschrijven we hoe we willen bijdragen aan de vorming van de leerlingen. Want de Passiescholen zijn niet alleen maar kennisfabriekjes, maar plekken waar leerlingen worden gevormd voor het leven. Vorming is geen solitair proces, het is altijd in verbinding met de ander. Op de Passiescholen gunnen we onze leerlingen vooral ook vorming in een duurzame verbinding met God: daar gaan we voor met z’n allen!

Ik ben dan ook dankbaar voor de resultaten van het afgelopen jaar: de harde cijfers die hier gepresenteerd worden en de resultaten op het gebied van vorming, die een leven lang meegaan!

Arco van Wessel
Voorzitter college van bestuur

1. Bestuur en organisatie

1.1 Visie, missie en identiteit

Visie | De Passie werkt onder het motto ‘Jouw bestemming, onze passie’ aan haar missie om met evangelisch-bijbelgetrouw onderwijs van hoge kwaliteit leerlingen te begeleiden op weg naar hun vervolgopleiding, hun plek in de maatschappij en hun bestemming in het koninkrijk van God. De Passie vindt het belangrijk dat leerlingen goed opgeleid de school verlaten en dat leerlingen op onze scholen stappen zetten in hun vorming. Dat betekent dat ze zichzelf beter leren kennen; dat ze ontdekken welke plek God en geloof in hun leven heeft; dat ze leren omgaan met de ander en dat ze met vertrouwen hun plek leren innemen in de wereld.

Identiteit | De Passie heeft als doel onderwijs te verzorgen vanuit een evangelische bijbelgetrouwe levensbeschouwing. Deze levensbeschouwelijke identiteit is rechtstreeks verbonden met de erkenning van de evangelische stroming als een eigen richting in het voortgezet onderwijs (AB RvS 11 februari 1997), op grond van zes essentiële gemeenschappelijke kenmerken, die ook in artikel 2 lid 2 van de statuten van de Passie opgenomen zijn. De grondslag van de Passie is de beginselverklaring van stichting Missie Nederland, <https://ap.lc/xY8dq>.

Toelatingsbeleid | De Passie voert ten aanzien van haar vo-scholen in Rotterdam, Utrecht en Wierden en de Olijfboom in Deventer een op levensbeschouwelijke gronden gesloten toelatingsbeleid, waarbij de ouders de grondslag van de school dienen te onderschrijven. Voorafgaand aan toelating wordt daarop in een kennismakingsgesprek doorgevraagd. Ten aanzien van de Rots in Ede en de Rank in Arnhem hanteert de Passie een open toelatingsbeleid, waarbij van de ouders gevraagd wordt de grondslag van de school te respecteren en hun kind aan alle levensbeschouwelijke activiteiten te laten deelnemen.

Aannamebeleid | De Passie verlangt van haar werknemers dat ze zich geloofwaardige mededragers betonen van haar levensbeschouwelijke identiteit. Daarom vraagt de Passie van hen dat ze christen zijn en dat tot uiting brengen in een persoonlijk op Jezus Christus betrokken geloofsleven en in actieve deelname aan een christelijke kerk of gemeente. Elke werknemer ondertekent daartoe een beroepscode die onlosmakelijk verbonden is met de arbeidsovereenkomst.

1.2 Juridische structuur, organisatiestructuur en samenstelling bestuur

Locaties | Voor de locaties, zie 1.4.1.

Bestuursniveau | Het bestuur van de Passie wordt gevormd door een éénhoofdig college van bestuur (hierna: cvb). De bestuurder is sinds 1 augustus 2021 Arco van Wessel. De enige neventaak van Arco van Wessel is deelname aan de raad van toezicht van World Vision.

Het cvb wordt ondersteund door een stafbureau.

Het cvb laat zich adviseren door een centraal managementteam (hierna: cmt), dat bestaat uit de schooldirecteuren, de directeur bedrijfsvoering en de bestuurssecretaris. Sinds 2021 wordt binnen het cmt onderscheid gemaakt tussen een po-deel en een vo-deel.

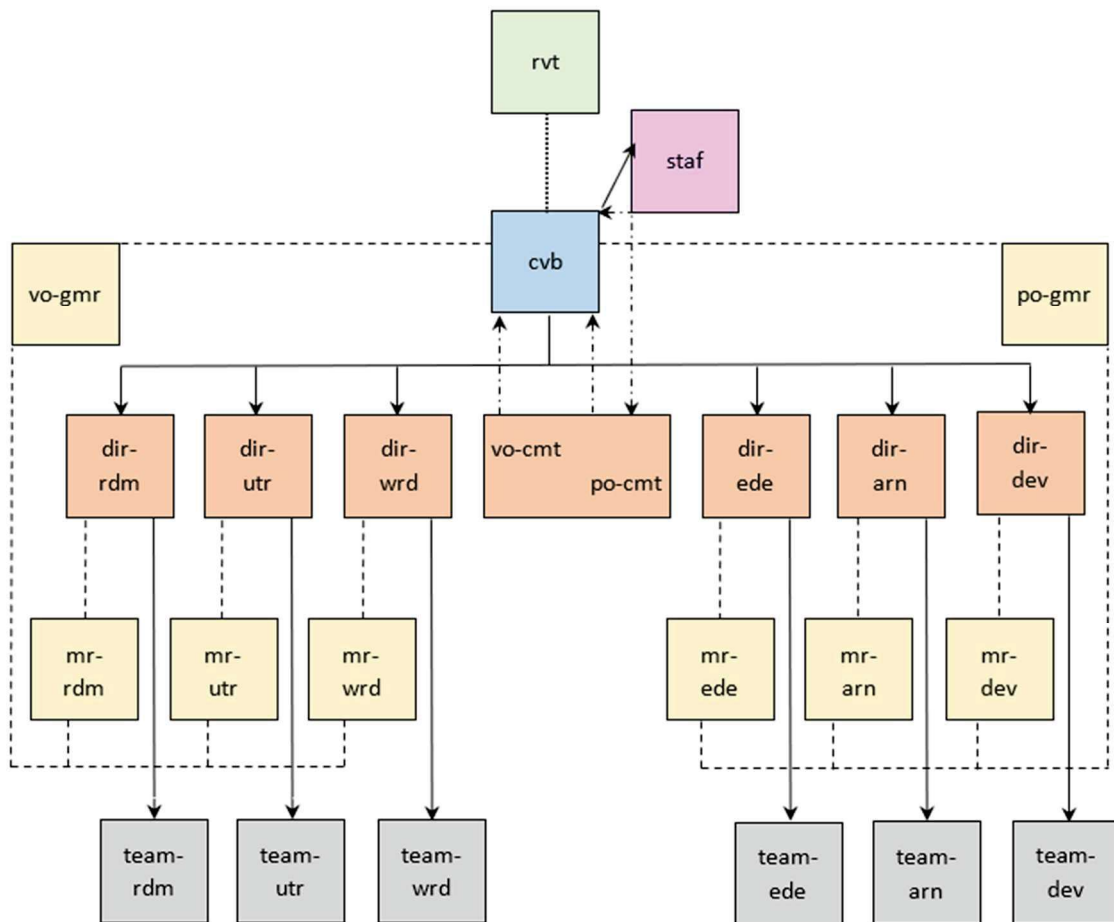
Het cvb voert medezeggenschap met een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad voor het vo en voor het po (hierna: vo-gmr en po-gmr).

Het interne toezicht van de Passie wordt gevormd door een raad van toezicht.

Locatie-interne structuur | Elke school wordt geleid door een integraal verantwoordelijke schooldirecteur, die het onderwijs laat verzorgen door onderwijsgevend personeel (op), wordt ondersteund door onderwijsondersteunend personeel (oop), zich laat adviseren door een managementteam (mt) en medezeggenschap voert met een school-medezeggenschapsraad (school-mr). De Rots en de Rank hebben een gezamenlijke schooldirecteur. Op het stafbureau voert de directeur bedrijfsvoering medezeggenschap met een personeels-mr.

De governance-structuur van de Passie kan als volgt schematisch worden weergegeven:

Legenda:

- ononderbroken: aansturing
- gestippeld: toezicht
- gestreept: medezeggenschap
- gestipstreept: advisering

Voor thema's waarop het bestuur de directeur niet tot bespreking met de medezeggenschap gemandateerd heeft, dienen de medezeggenschapsrelaties van de mr'en tot de directeuren gelezen te worden als tot het cvb.

Er is sprake van horizontale verantwoording met de lokale mr per school, de vo-gmr en po-gmr bovenschools en uiteindelijk de rvt voor de gehele stichting.

1.3 Zaken met politieke of maatschappelijke impact

De Passie heeft ‘maatschappelijke betrokkenheid’ als belangrijk punt op de agenda staan omdat dit dicht tegen onze missie en identiteit aan ligt. Elke docent besteedt vanuit zijn eigen vakgebied aandacht aan maatschappelijke thema’s. In Wierden is onder het thema ‘rentmeesterschap’ een aparte module ontwikkeld waar diverse vakgroepen aan deelnemen. Zo besteedt de docent economie aandacht aan maatschappelijk ondernemen. Bij aardrijkskunde is er veel aandacht voor duurzaamheid. Bij maatschappijleer staan de belangrijke actuele politieke maatschappelijke thema’s in het programma zoals polarisatie en segregatie in de samenleving. Daarnaast vinden er evenementen plaats met maatschappelijke impact zoals de jaarlijkse maatschappelijke stages in Roemenië of andere locaties. In 2023 is er na een lang en zorgvuldig proces bovenscholings een visie op vorming vastgesteld die onder kaders geeft voor de goede invulling van het burgerschapsonderwijs op de scholen. We hebben hierbij de expertise ingeschakeld van het Expertisepunt Burgerschap dat voor dit doel door de overheid is ingesteld.

1.3.1 Strategisch personeelsbeleid (po en vo)

In het strategische beleidsplan 2022-2026 is veel aandacht voor het strategisch personeelsbeleid. In 2023 is er twee keer een tweedaagse voor alle leidinggevenden en één keer een landelijke Passiedag georganiseerd. Per school wordt de scholing conform eigen beleid verder ingevuld. In het strategisch beleidsplan is innovatie een belangrijk aandachtspunt. Dit is samen met onze onderwijsvisie een belangrijke basis voor de invulling van training en toerusting. De toegekende gelden uit de regeling professionalisering en begeleiding starters wordt hiervoor en ook voor extra begeleiding voor starters ingezet. Jaarlijks wordt de invulling van de professionalisering na overleg met collega’s uitgewerkt in de jaarplannen per school en na afloop geëvalueerd.

De cao vo geeft veel aandacht aan werkdrukvermindering en professionalisering. In het cmt en in de vo-gmr is de uitwerking hiervan besproken en bijgesteld afgelopen jaar. Per vo-school en voor het stafbureau is een werkdrukplan opgesteld met veel inspraak vanuit de medewerkers. De beschikbare middelen worden daarbij zoveel mogelijk ingezet om de doeleinden te halen. Op de poscholen worden de bestaande werkdrukkiddelen op een goede manier ingezet met veel inspraak van het team. Daarnaast hebben we binnen de Passie onze werkkostenregeling vernieuwd waarbij het bewegen van de medewerkers wordt gestimuleerd door kortingsmogelijkheden op sport en fitness activiteiten. Afgelopen jaar is de deelname aan een preventief medisch onderzoek gepromoot. Ruim 50% van alle medewerkers op de locaties heeft hieraan deelgenomen en een persoonlijk advies ontvangen op het gebied van hun lichamelijke en/of mentale gezondheid. Daarnaast wordt in 2024 nagedacht hoe we als werkgever de gezondheid van medewerkers op deze thema’s kunnen bevorderen.

1.3.2 Passend onderwijs (po en vo)

Al jaren heeft passend onderwijs veel aandacht binnen onze scholen. Afgelopen jaren kreeg dit extra aandacht omdat door Covid de leerlingen die veel moeite met leren en motivatie hebben hierdoor nog meer achterstand opliepen dan andere leerlingen. Er is externe expertise ingehuurd en er zijn collega’s aangenomen vanuit de NPO-middelen om leerlingen passende ondersteuning te kunnen bieden. Daarbij is individuele ondersteuning geboden maar is er ook geëxperimenteerd met onder andere huiswerkklassen en de ondersteuning van kleinere groepen. Vanuit de bestemmingsreserves NPO wordt dit sinds augustus 2023 gedeeltelijk doorgezet. We hopen succesvolle ondersteuningsmaatregelen in de toekomst vanuit de reguliere gelden te kunnen bekostigen. Afgelopen jaar heeft de extra ondersteuning voor basisvaardigheden meer aandacht

gekregen op alle scholen. De Rots in Ede heeft een subsidie voor basisvaardigheden ontvangen. Waar mogelijk wordt opgedane kennis ook gedeeld met de andere po-scholen.

Vanuit de samenwerkingsverbanden is € 554.000 ontvangen en volledig besteed aan formatie voor zorg/support om passend onderwijs vorm te geven. Per school wordt in overleg met het samenwerkingsverband een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. Het aanbod voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte is afgelopen jaren uitgebreid waardoor in overleg en passend bij de doelen van de samenwerkingsverbanden bijna alle leerlingen op onze scholen zelf ondersteund kunnen worden. Per leerling wordt in overleg met ouders en mogelijke externe hulpverleners een persoonlijk ontwikkelingsperspectief opgesteld. Dit wordt tussendoor geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Daarnaast is er op alle scholen een aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen die extra aandacht nodig hebben. Ook dit aanbod is afgelopen jaren verder ontwikkeld. Een speciale groep leerlingen betreft de zogenaamde 'nieuwkomers'. Op onze scholen zijn dit maar enkele leerlingen. Met extra individuele ondersteuning worden deze leerlingen begeleid en zien we over het algemeen goede resultaten ondanks de taalachterstand.

1.3.3 Allocatie van middelen binnen het schoolbestuur (po en vo)

In 2021 is er consistent beleid gevormd rond inzet van de middelen en vorming van reserves op de scholen en bovenschoolse reserves, zoals beschreven in de financiële paragraaf. Conform ons beleid heeft elke school een begroting waarin alle middelen die voor die school zijn toegekend worden besteed en de directeur verantwoordelijk is voor alle kosten, inclusief huisvesting en vervangingskosten. In 2023 heeft dit nieuwe beleid goed gewerkt en dit wordt gecontinueerd voor volgend jaar. Jaarlijks wordt dit beleid bij het vaststellen van de kaderbrief voor de begroting geëvalueerd.

1.3.4 Toetsing en examinering (vo)

Aan de vo-scholen van de Passie hebben de school- en centrale examinering goede voortgang gevonden. In Utrecht heeft er een thema-onderzoek van de Inspectie plaatsgevonden naar de kwaliteit van de afname van de schoolexaminering bij de vwo-afdeling. De beoordeling van de Inspectie was voldoende, maar het onderzoek heeft wel een aantal aanbevelingen opgeleverd. Deze aanbevelingen zijn overgenomen, waardoor de kwaliteit van de examinering verder is toegenomen. De aanbevelingen zijn ook gedeeld met de andere vo-scholen.

Na de uitslagen in de coronajaren, waren de slagingscijfers lager ten opzichte van voorgaande schooljaren. De slagingspercentages vertonen dezelfde trend als de landelijke resultaten: ze liggen beduidend lager dan in de afgelopen jaren en ook lager dan in de jaren vóór corona. Dit is deels te verklaren door het gegeven dat de examenleerlingen in hun schoolloopbaan de hele coronatijd meegemaakt hebben en er geen aanpassingen vanuit de overheid meer waren met betrekking tot de examinering.

1.3.5 Werkdrukmiddelen

De werkdrukmiddelen po zijn conform de beschikking verdeeld over de drie basisscholen. De inzet hiervan is in overleg met het team tot stand gekomen. De jaarlijkse evaluatie met het personeel was positief waardoor er weinig bijstelling heeft plaatsgevonden. De middelen zijn voornamelijk ingezet voor extra personele ondersteuning om daarmee de werkdruk te verminderen.

De werkdrukmiddelen vo zijn nieuw sinds de cao vo die voor de zomer 2022 tot stand is gekomen. De middelen zijn conform beschikking verdeeld over de drie vo-scholen met een naar rato bedrag voor het stafbureau. Elke vo-school en het stafbureau heeft een werkdrukplan opgesteld voor het schooljaar 2023-2024 met veel inspraak daarvoor vanuit het personeel en instemming van de mr.

Volgend jaar worden de werkdrukplannen geëvalueerd voordat de nieuwe werkdrukplannen voor het volgende schooljaar worden opgesteld. Daarnaast is er nieuw beleid opgemaakt voor de inzet van de persoonlijke budgetten voor werkdrukvermindering die conform de CAO zijn verhoogd van 50 uur naar 90 uur per ft. Dit beleid heeft er toe geleid dat er in het schooljaar 2023-2024 minder uren worden gespaard en meer uren ingezet, wat aansluit bij de doelstellingen voor de CAO. Ook dit zal na afloop van het schooljaar worden geëvalueerd.

1.3.6 Onderwijsachterstanden (po)

Er worden geen onderwijsachterstandsmiddelen meer ontvangen. Deze gelden namen jaarlijks met 25% af en zijn voor het laatst in 2022 toegekend. Op grond van de nieuw ingevoerde CBS achterstand scores komen de scholen van de Passie niet meer in aanmerking voor onderwijsachterstandsmiddelen en ook niet voor diverse andere subsidies die worden gekoppeld aan deze achterstand scores. Er zijn desalniettemin diverse leerlingen die onderwijsachterstand hebben door hun achtergrond. Met algemene gelden vanuit de samenwerkingsverbanden en de bekostiging van OCW wordt voor deze leerlingen de juiste ondersteuning verzorgd.

1.3.7 Sociale veiligheid

Op al onze scholen is sociale veiligheid een belangrijk thema, mede vanwege onze identiteit. Iedere leerling is belangrijk in Gods ogen en ook in de ogen van onze collega's. Er wordt veel aandacht gegeven aan persoonlijke feedback en feedback in de groep. In de tevredenheidsonderzoeken die conform onze tweejaarlijkse cyclus in het voorjaar 2023 zijn uitgevoerd, scoren we hoog op de vragen over sociale veiligheid.

In 2022 heeft het gehele integrale veiligheidsbeleid aandacht gehad. Per school is met externe begeleiding een Risico Inventarisatie & Evaluatie uitgevoerd (RIE). Sociale veiligheid is daar een onderdeel van. In 2023 zijn de aanbevelingen vanuit de RIE opgevolgd. Eén van de aanbevelingen was een preventief medisch onderzoek (PMO) voor het personeel. Dit PMO is stichtingsbreed opgepakt en aangeboden op alle locaties. Ruim de helft van onze medewerkers heeft hier in het najaar van 2023 aan meegedaan. In het voorjaar 2024 worden de uitkomsten geëvalueerd en gewenste vervolgstappen genomen.

1.3.8 Nationaal Programma Onderwijs

De afgelopen jaren heeft Covid zijn stempel gedrukt op het onderwijs. De diverse Covid-subsidies zijn ingezet zoals verderop in de financiële paragraaf is beschreven. In 2021 is er vanuit het bestuur in overleg met de directeuren een kader vastgesteld voor de scholen:

1. NPO-gelden zijn eenmalig en kunnen dus niet structureel ingezet worden. We moeten ervoor waken om structurele verplichtingen met dit geld aan te gaan.
2. De gekozen interventies sluiten aan bij onze visie en dragen waar mogelijk bij aan de ontwikkelingen die al ingezet zijn of die we ons voorgenomen hadden.
3. NPO-gelden zetten we niet alleen in voor cognitieve ontwikkeling, maar ook voor sociaal-emotioneel welzijn en ontwikkeling.
4. Het zou mooi zijn als de effecten van de extra gelden na twee jaar niet met het cohort leerlingen de deur uitlopen. Duurzaam borgen van de resultaten noemt de minister dat in zijn brief. Te denken valt aan hantering van grotere cognitieve verschillen tussen leerlingen in een groep (differentiëren, al dan niet met behulp van ict). Vergroting van deze docentvaardigheden blijft ook na coronatijd nuttig.
5. NPO-gelden zetten we alleen met goede onderwijskundige redenen in voor materiële posten, bijv. voor M365 als effectieve leer-/werkgeving, (tijdelijke) digitale leermiddelen naast boeken, etc.

De schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 zijn de NPO-gelden conform deze kaders ingezet. Per school is er in 2021 een schoolscan uitgevoerd en opgemaakt. Er is input verzameld vanuit leerlingen en ouders via mentoren, enquêtes, vragen van input in externe nieuwsbrief en in overleg structuren. Van daaruit is op de scholen een keuze gemaakt voor de interventies uit het keuzemenu door OCW opgesteld. Na afloop van het schooljaar 2021-2022 zijn de NPO-plannen per school geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De verdeling over de categorieën was voor schooljaar 2022-2023

A	22%	uitbreiding onderwijs
B	8%	effectievere inzet onderwijs om kennis en vaardigheden te begeleiden
C	4%	sociaal emotionele ontwikkeling
D	15%	ontwikkeling executieve functies
E	42%	klassenverkleining en onderwijsassistenten/instructeurs
F	9%	facilitair en randvoorwaarden

Binnen het keuzemenu is het meeste gekozen voor interventies onder E: klassenverkleining en extra assistenten om tijdens lessen groepen apart te kunnen nemen.

Het percentage van de middelen dat is ingezet voor inhuur van personeel niet in loondienst (PNIL) is 1%.

In 2023 zijn de maatregelen voor de zomervakantie geëvalueerd en is een bijgesteld schoolprogramma opgesteld om de resterende NPO-gelden vanuit de bestemmingsreserves in te zetten met instemming van de mr-en en bovenschools met instemming van de gmr-en. De plannen voor het schooljaar 2023-2024 liggen grotendeels in het verlengde van de plannen in het eerste schooljaar. Omdat er veel minder gelden beschikbaar zijn vanuit de reserves is dit wel in afgeslankte vorm.

De bovenschoolse inzet van de NPO-gelden was beperkt. Er is een reservering gedaan voor mogelijke extra transitiekosten en WW-kosten na afloop van dit traject. Deze kosten bleken heel laag waardoor deze bestemmingsreserve NPO weer vrij is gevallen voor de scholen. Daarnaast zijn er middelen besteed aan extra ondersteuning vanuit P&O en Financiën voor de verwerking en uitvoering van subsidies en is er geïnvesteerd in verdere digitalisering van het onderwijs. Voor het schooljaar 2023-2024 wordt er via de bovenschoolse onderwijsadviseurs po en vo geïnvesteerd in kennis en vaardigheden. De bovenschoolse inzet heeft met instemming van de gmr-en plaats gevonden.

In de financiële paragraaf staat meer informatie over het totaal van ontvangen NPO-gelden en de inzet ervan. De middelen voor de NPO zijn per school verschillend ingezet. Er is veel aandacht voor extra ondersteuning per leerling en ontwikkeling van studievoordigheden. Ook de sociaal emotionele ontwikkeling heeft aandacht gehad door extra begeleiding en schoolactiviteiten, waaronder excursies. Uit de praktijk is gebleken dat de onderwijsresultaten gemiddeld beperkt gedaald zijn. Wat met name zorgen baart is dat een aantal ‘zwakkere leerlingen’ relatief veel meer achterstand hebben opgelopen. Hier wordt dan ook extra aandacht aan gegeven. Daar tegenover zien we ook een groep leerlingen die het opvallend beter heeft gedaan met online les. Ook hier willen we van leren.

1.3.9 Internationalisering

Aan internationalisering wordt doorlopend aandacht besteed op alle scholen. Het komt terug bij meerdere vakken en ook in het excursiebeleid, waarbij de leerling een aantal keer in de schooltijd

in een andere cultuur in het buitenland wordt ondergedompeld. Afgelopen jaar zijn alle geplande reizen doorgegaan. Voor de toekomst verwachten we het excursiebeleid op vergelijkbare wijze in te kunnen vullen als in afgelopen jaar. Er is een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met ZOA vluchtelingenwerk om jaarlijks een actie op onze vo-scholen op te zetten. Hierbij worden leerlingen voorgelicht en betrokken om zich in te zetten voor onze medemens/leerling in landen waar door natuurlijke of door mensen aangerichte omstandigheden zoals natuurrampen of oorlogen veel nood is.

1.3.10 Onderzoek

Elke leerling in het primair en voortgezet onderwijs wordt uitgedaagd om vanuit een onderzoekende houding zich te verdiepen en te verwonderen. Dit geldt ook voor de collega's. Bij nieuwe onderwijsontwikkelingen wordt vanuit onderzoek geanalyseerd en van daaruit vernieuwing doorgevoerd. Een hoogtepunt elk jaar zijn de profielwerkstukken van de examenleerlingen in het voortgezet onderwijs, waarbij de leerlingen met ondersteuning van hun begeleiders zich als onderzoeker verdiepen in een thema dat bij hen past. Er zijn in 2023 geen subsidies ontvangen conform de NWO-subsidieregeling.

1.3.11 Informatiebeveiliging

Jaarlijks vindt er een inventarisatie plaats van onze informatiebeveiliging. Dit wordt besproken in het cmt, de gmr-en en de auditcommissie van de rvt. We komen van een situatie waar de informatiebeveiliging niet goed was. Afgelopen jaar zijn er veel verbeterstappen gezet. Inmiddels hebben alle systemen met gevoelige informatie een tweetraps authenticatie, wordt alle software via Intune geüpdatet en is veel verouderde hardware vervangen. Privacy gevoelige informatie wordt door mentoren en ib-ers verzonden via het vorig jaar geïmplementeerde 'beveiligd mailen' via Zivver. Er heeft een eerste bewustwordingscampagne onder het personeel plaats gevonden door middel van posters en nieuwsbrieven. Er is meer aandacht voor in het onderwijs naar onze leerlingen. Het in 2023 opgestelde normenkader informatiebeveiliging onderwijs is bestudeerd. In het schooljaar 2023-2024 zijn weer een aantal stappen geselecteerd om de beveiliging verder te verbeteren. Er ligt nog steeds een uitdaging op diverse vlakken. Dit wordt stapsgewijs verder opgepakt. Al eerder is er geïnvesteerd in goede back-up systemen zodat hier altijd op terug kan worden gevallen.

1.4 Ontwikkelingen aan de Passie

1.4.1 Locaties

Drie scholen voor voortgezet onderwijs (vo), in Rotterdam, Utrecht en Wierden en drie scholen voor primair onderwijs (po): de Rots in Ede, de Rank in Arnhem en de Olijfbom in Deventer maken deel uit van de Passie.

Een van de speerpunten uit het meerjarenbeleidsplan is dat we groei willen bevorderen. Er worden relaties aangehouden met zelfstandige éénpitters met evangelische identiteit. Hieruit is een traject gestart met de Wilhelminaschool in Doetinchem die zich mogelijk wil aansluiten bij de Passie in 2025. Daarnaast is er in 2023 een aanvraag gedaan voor een nieuwe po-school in Ede.

1.4.2 Aantallen leerlingen

De (verwachte) ontwikkeling van het aantal leerlingen is als volgt:

	werkelijk				prognose		
	okt-20	okt-21	okt-22	okt-23	okt-24	okt-25	okt-26
Rotterdam	698	712	765	768	776	794	771
Utrecht	896	935	959	1016	1050	1062	1059
Wierden	682	660	655	655	655	644	676
Totaal VO	2276	2307	2379	2439	2481	2499	2506
Arnhem	105	110	97	110	117	123	127
Deventer	284	277	254	245	232	209	204
Ede	253	279	274	271	266	257	253
Totaal PO	642	666	625	626	615	589	584
Totaal	2.918	2.973	3.004	3.065	3.096	3.088	3.090

Dit zijn de aantallen leerlingen van de 1 oktober telling en de prognoses uit de begroting 2024.

1.4.3 Onderwijs aan de Passie

Onderwijsprestaties | In 2023 hebben alle onderwijsresultaten van de po-scholen en de vo-scholen boven de inspectienormen gelegen, met uitzondering van de indicator R3 op de havo in Wierden. Na de uitslagen in de coronajaren, waren de slagingscijfers in het vo lager ten opzichte van voorgaande schooljaren. De slagingspercentages vertonen dezelfde trend als de landelijke resultaten. In alle havo-afdelingen zijn er uitdagingen met betrekking tot de doorstroming in de bovenbouw. De indicator voor succesvolle overgangen in de bovenbouw (R3) is in de havo afdeling van Wierden net door de ondergrens gegaan. Op bovenschools- en op schoolniveau worden hier maatregelen voor getroffen.

Huidige en toekomstige onderwijskundige ontwikkelingen | Binnen de Passie is in 2023 een vernieuwde visie op onderwijs en een visie op vorming vastgesteld. Onderdeel van de visie op vorming is de visie op burgerschapsvorming. Dit is ook een nieuwe indicator in het inspectiekader. De scholen gaan in 2024 verder met de uitwerking van burgerschapsvorming op hun locatie.

Een effect van de coronasituatie is een verslapping van de sociale structuren waarin de leerlingen binnen de school functioneren. In veel gevallen leidt dat tot een lager welbevinden en een zwakkere leermotivatie. Dit is een blijvend aandachtspunt. De scholen van de Passie investeren daarom in gezamenlijke activiteiten, waaronder christelijke vieringen. Voor de toekomst heeft de Passie in het nieuwe strategisch beleidsplan het streven geformuleerd om leerlingen door aantrekkelijk onderwijs tot effectiever leren te brengen.

1.5 Beleid van de Passie

1.5.1 Strategisch beleidsplan

In 2021 heeft het bestuur van de Passie een nieuw strategisch beleidsplan (sbp) gerealiseerd, voor de periode 2022-2026. In het sbp 22-26 zijn drie strategische hoofdoelen bepaald:

1. Groei bevorderen: we richten ons erop dat de Passie zowel in omvang als in maatschappelijke en geestelijke betekenis groeit.
2. Profilering aanscherpen: we vertalen onze evangelische bijbelgetrouwe identiteit in effectief en aantrekkelijk onderwijs dat uniek is voor de Passie.

Groei bevorderen

Profilering aanscherpen

3. Innovatiekracht vergroten: we dagen onszelf uit om sterker te worden in het bewandelen van nieuwe wegen om ons onderwijs ten goede te veranderen.

Innovatiekracht

De speerpunten zijn in een tijdslijn uitgezet waarbij groei bevorderen in 2023 de meeste aandacht heeft gekregen. Groei bestaat voor ons uit drie aandachtsgebieden: a) autonome groei van leerlingenaantallen op scholen, b) groei door het eventueel opstarten van nieuwe vestigingen en c) groei door bestuurlijke overdracht van evangelische éénpitters.

- a. Voor wat betreft de autonome groei is er ingezet op leerlingwerving met als zwaartepunt de relatief kleinere vestigingen in Wierden en Arnhem. Dit heeft op beide locaties geleid tot meer aanmeldingen.
- b. Er is een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid om een nieuwe vo-locatie te starten. Vanuit verzoeken van ouders uit diverse steden uit het land zijn er tien locaties geselecteerd. Hiervan is er door middel van een marktonderzoek voor twee locaties onderzocht of het mogelijk is om voldoende ouderverklaringen op te halen voor een aanvraag voor een nieuwe school. Het bleek voor deze locaties helaas niet haalbaar om vervolgstappen te nemen. In de toekomst worden nog twee andere locaties onderzocht.

In Ede is de huidige school de Rots in Ede Zuid de afgelopen jaren fors gegroeid. Er is samen met de gemeente onderzocht of we extra lokalen bij kunnen huren in de directe omgeving. Er bleken geen lokalen beschikbaar. Vanuit de gesprekken met de gemeente kwam een locatie in Ede Noord naar voren waar wel ruimte beschikbaar is. In 2023 zijn de voorbereidingen begonnen om in januari 2024 als dislocatie van de Rots te beginnen, onder de naam de Tamboerijn. Door het ophalen van ouderverklaringen in Ede Noord is gebleken dat christelijke ouders uit Ede Noord interesse hebben in evangelisch onderwijs voor hun kind. We hebben voldoende ouderverklaringen opgehaald meteen verzelfstandiging van de dislocatie te kunnen aanvragen bij het ministerie. Als dat zou lukken dan krijgt de locatie een eigen BRIN-nummer met de daarbij behorende financiering. In 2024 zal duidelijk worden of we voldoen aan alle voorwaarden.

- c. In 2023 hebben we een intentieverklaring getekend voor een bestuurlijke overdracht van de Wilhelminaschool in Doetinchem naar de Passie. Er is gestart met het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek. In het voorjaar van 2024 zal een besluit worden genomen over de doorgang van de bestuurlijke overdracht. Dit leidt mogelijk tot aansluiting per 1 januari 2025.

In 2023 zijn er stappen gezet om onze profilering verder aan te scherpen. Het onderwijsbeleid is geactualiseerd en voor de vorming van onze leerlingen is er een visie ontwikkeld. Bovenschools zijn er een adviseur po en vo benoemd om de scholen te ondersteunen om dit beleid vorm te geven. Het eerste aandachtspunt is om het onderwijs met betrekking tot de basisvaardigheden beter vorm te geven, conform de extra aandacht die hiervoor wordt gevraagd vanuit OCW. Dit sluit aan bij ons eigen beleid. Samen met de scholen is een traject ingezet om burgerschapsvorming vanuit onze visie goede invulling te geven. Andere projecten die door de adviseurs zijn opgepakt zijn het ondersteunen van de scholen bij het ontwikkelen van beleid op burgerschapsvorming en het ontwikkelen van maatregelen op het verbeteren van de onderwijsresultaatindicator R3 - de doorstroming in de bovenbouw van de havo.

In onze werving voor de arbeidsmarkt hebben we onze profilering aangescherpt om ons op de krappe arbeidsmarkt te kunnen onderscheiden 'Onderwijs met een missie'. We zijn een traject gestart om onze identiteit te herijken. Tijdens een tweedaagse is met alle leidinggevendenden van alle scholen nagedacht wat onze evangelische identiteit in deze tijd betekent. De opmaak van onze externe nieuwsbrief is vernieuwd en aangepast aan de stijl van onze in 2022 vernieuwde website waarmee al onze uitingen de afgelopen jaren zijn vernieuwd naar de nieuwe huisstijl.

Innovatie heeft veel aandacht binnen alle Passiescholen. Per school wordt jaarlijks in het jaarplan vastgelegd waar aankomend schooljaar de gezamenlijke trainingsmomenten en studiedagen aan worden besteed. Tijdens een tweedaagse training in het voorjaar van 2023 voor alle leidinggevendenden stond dit thema centraal door middel van een hackathon. Er is afgelopen jaren fors geïnvesteerd in de ict-infrastructuur zodat er meer mogelijkheden zijn om met gebruik van ict verder te innoveren. De drie gebouwen van onze vo-scholen zijn de afgelopen jaren vernieuwd waardoor er op alle drie de scholen met leerpleinen en bijzondere lokalen zoals voor Diensten & Producten we nieuwe mogelijkheden hebben binnen het onderwijs. De nieuw benoemde onderwijsadviseurs gaan de scholen verder ondersteunen in de door hun gewenste veranderingen.

1.5.2 Kwaliteitszorg

Alle activiteiten met betrekking tot kwaliteitszorg worden jaarlijks vastgelegd in een kwaliteitszorgkalender. De managementrapportages, de bestuursbezoeken en de collegiale visitaties spelen daar een belangrijke rol in. In de managementrapportages worden alle belangrijke indicatoren gemonitord. De nieuwbenoemde onderwijsadviseurs po en vo worden waar nodig ingezet om de scholen te ondersteunen als resultaten achter blijven.

Op alle locaties zijn tevredenheidsonderzoeken afgenomen, waaruit diverse lessen getrokken zijn. Er heeft een collegiale consultatie plaatsgevonden bij de Passie Utrecht en heeft er een audit plaatsgevonden bij de Rots in Ede. Bij de overige scholen heeft een bestuursbezoek plaatsgevonden. Er is een format ontwikkeld voor het jaarverslag van de examencommissies VO.

1.5.3 Klachtafhandeling

De Passie vraagt jaarlijks in een managementrapportage het aantal formele klachten binnen de organisatie uit. In 2023 waren dat er negen, allen van ouders/ leerlingen. Twee bij de Passie Wierden, zes bij de Passie Rotterdam en één bij de Rank in Arnhem. Zeven klachten zijn met succes intern afgehandeld door middel van een gesprek tussen school en ouders. Bij twee klachten zijn externe partijen betrokken geweest.

1.5.4 Code Goed Bestuur

De Passie houdt zich aan de Code Goed Bestuur PO en VO, opgesteld door de PO-Raad en de VO-Raad. Alle governance documenten, zoals de reglementen voor cvb, rvt en gmr-en zijn de afgelopen jaren geagendeerd, waar nodig geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Jaarlijks wordt in het bestuurlijk overleg gemonitord dat de documenten up to date zijn en voldoen aan de nieuwste eisen. De governancecommissie van de raad van toezicht houdt hier toezicht op.

1.6 Huisvesting, binnenklimaat, energieprijzen en duurzaamheid

In Wierden is na een aanbesteding in december 2022 met de nieuwbouw begonnen. In 2023 is dit bijna geheel conform planning en binnen het beschikbare budget uitgevoerd. De planning is dat de leerlingen na de voorjaarsvakantie in 2024 in het nieuwe gebouw les krijgen. Er staat nu een zeer modern gebouw voor 655 leerlingen met een prettig leefklimaat. Er zijn veel mogelijkheden voor goed onderwijs met alle leerpleinen en goed ingerichte ruimtes zoals voor een nieuw op te starten

vak Diensten & Producten. Het gebouw is bijna energie neutraal neergezet, waarbij we extra investeren in zonnepanelen, een batterij om de nachten te kunnen overbruggen en in laadpalen. Dit is extra interessant omdat we voorlopig niet terug mogen leveren en het gebouw wel zo duurzaam mogelijk te exploiteren.

De leerlingenaantallen in Utrecht zijn de afgelopen jaren fors gegroeid waardoor we oktober 2023 met 1016 leerlingen meer dan 10% boven de 907 leerlingen uitkwamen waarvoor het gebouw is gebouwd. We zijn in overleg met de gemeente voor structurele uitbreiding. Om de groei op te kunnen vangen zijn in 2022 er al twee tijdelijke lokalen erbij geplaatst wat mogelijk nog met twee lokalen wordt uitgebreid in 2024. Ook zijn er drie interne verbouwingen geweest zodat binnen de huidige ruimtes drie ruimtes multifunctioneel kunnen worden ingezet. Er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid voor het plaatsen van zonnepanelen. We zijn voornemens om die in 2024 te plaatsen.

In Rotterdam zijn er gesprekken met de gemeente om zelf verantwoordelijk te worden voor het onderhoud van de installaties, omdat dit de afgelopen jaren niet optimaal is gelopen. Parallel hieraan pakken we zelf al een aantal knelpunten op die niet kunnen wachten. Alle drie de vo-scholen zijn voorzien van CO2 meters en met de huidige installaties kan het binnenklimaat goed geoptimaliseerd worden.

In Ede zijn er twee lokalen in gebruik genomen van een nieuwe dislocatie in Ede Noord waar we voornemens zijn de groei op te vangen en een nieuwe school te starten zoals vermeld bij het meerjarenbeleid. We zijn met de gemeente in gesprek hoe we het huidige gebouw van de Rots kunnen verduurzamen en het binnenklimaat kunnen verbeteren. Hiervoor is een subsidie DUMAVA bij het RVO aangevraagd.

In Deventer zijn we in gesprek met de gemeente over mogelijke nieuwbouw aangezien het huidige gebouw forse investeringen vraagt voor verduurzaming en verbetering van het binnenklimaat. In maart 2024 wordt het nieuwe integraal huisvestingplan in de gemeenteraad besproken en voor de zomer verwachten we te horen of we voor nieuwbouw in aanmerking komen.

In 2023 is er wederom veel aandacht besteed aan de verduurzaming van de scholen, zoals ook opgenomen in het meerjarenbeleidsplan. Voor de vo-scholen en de po-school in Deventer is de Energiebesparende Maatregelen Lijst opnieuw na vijf jaar opgesteld en volgen we de uitkomsten op met de geadviseerde investeringen. We monitoren ons energieverbruik via een dashboard waar we per uur het verbruik kunnen inzien. Per school zijn er stappen genomen met isolatiemaatregelen en vooral met regeltijden en instellingen om het energieverbruik terug te brengen. In 2023 lag ons elektriciteitsverbruik ca 5% lager en ons gas en warmte/koude verbruik ca 10% lager dan het jaar ervoor. We zien nog meer mogelijkheden voor verbetering. Al onze vo-scholen zijn na voltooiing van de nieuwbouw in Wierden zonder gas.

De energie is, met uitzondering van Rotterdam en Arnhem, via een aanbesteding ingekocht via 'energie voor scholen'. Het contract lag tot en met 2025 vast met relatief lage prijzen bij DVEP, echter is dit in goed overleg beëindigd door het terugtrekken van een investeringsmaatschappij met een risico op faillissement. Er is een nieuw contract afgesloten voor twee jaar bij Engie met een 6-8% hogere gasprijs en 30-35% hogere elektriciteitsprijs voor de resterende twee jaar.

In Rotterdam zijn we verplicht de energie gezamenlijk met andere gebruikers van het complex van één partij Equans (inmiddels Essent) af te nemen. Die partij heeft de prijzen in 2022 en 2023 met 300% verhoogd. Een zeer onwenselijke situatie waar we maar heel beperkt op kunnen sturen.

Het energieverbruik is onze eerste aandachtsgebied. Bijna overal wordt gebruik gemaakt van LED-verlichting. Er is onderzoek gedaan naar het plaatsen van zonnepanelen op alle scholen. In Wierden en Deventer zijn er zonnepanelen. In Deventer willen we dit aantal uitbreiden. In Ede hebben we meegedaan met een aanbesteding voor zonnepanelen van de gemeente en worden de panelen april 2024 geplaatst. In Utrecht is de constructie onderzocht en verwachten we ook dat in 2024 de zonnepanelen kunnen worden geplaatst. Helaas kunnen we op de meeste plaatsen geen elektriciteit terug leveren ook al hebben we de verzoeken lopen.

Jaarlijks wordt er een duurzaamheidsupdate gemaakt voor alle scholen op alle gebieden. Dit jaar is er extra aandacht gegeven aan de printers. Er wordt nog relatief veel geprint op alle scholen.

1.7 Samenwerkingsverbanden

Door de verspreide ligging van de scholen werkt elke school met een ander samenwerkingsverband samen.

De Passie Rotterdam	Koers VO - Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Regio Rotterdam
De Passie Utrecht	Sterk VO - Samenwerkingsverband Utrecht en Stichtse Vecht
De Passie Wierden	SWV 23-01 Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO regio Almelo

De Rank Arnhem	SWV Passend Wijs 25-06
De Olijfboom Deventer	SWV Sine Limite
De Rots Ede	SWV PO Rijn & Gelderse Vallei

De directeuren en ook de collega's vanuit de zorg, onderhouden nauwe contacten met hun samenwerkingsverband. Gezamenlijk wordt er naar toe gewerkt om te groeien in het aanbod van passend onderwijs op de school zelf en hoe we vanuit expertise, bijvoorbeeld op het gebied van hoogbegaafdheid, elkaar meer kunnen versterken en waar mogelijk ook samenwerken. De financiële situatie per samenwerkingsverband is verschillend. Afgelopen jaren hebben we van alle zes de samenwerkingsverbanden meer geld gekregen dan was begroot. Dit is ingezet om de leerlingen goed te kunnen ondersteunen.

De financiële positie van de samenwerkingsverbanden is over het algemeen gezond. In Wierden en Arnhem zijn er wel zorgen. In Wierden is het aantal doorverwijzingen naar het speciaal onderwijs van de andere scholen binnen het samenwerkingsverband te hoog, waardoor ook onze school een korting krijgt op onze bekostiging. Het aantal doorverwijzingen bij ons is laag, echter worden alle scholen bij het samenwerkingsverband gekort. In Arnhem wordt er sinds twee jaar een heel zeer laag bedrag uitgekeerd voor de zware ondersteuning, door de zorgzame financiële situatie van het samenwerkingsverband.

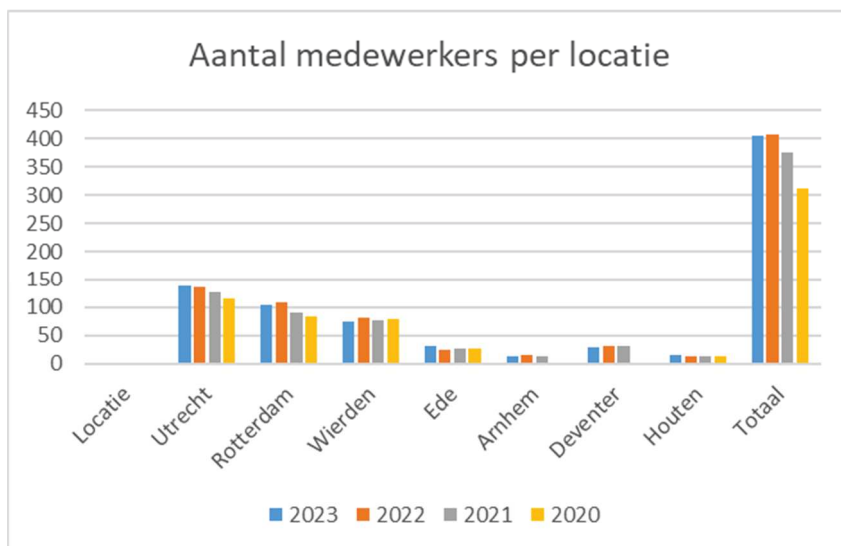

2. Personeel

2.1 Personeel in aantallen en fte's

Aantal medewerkers per locatie per 31 december 2023, exclusief stagiaires

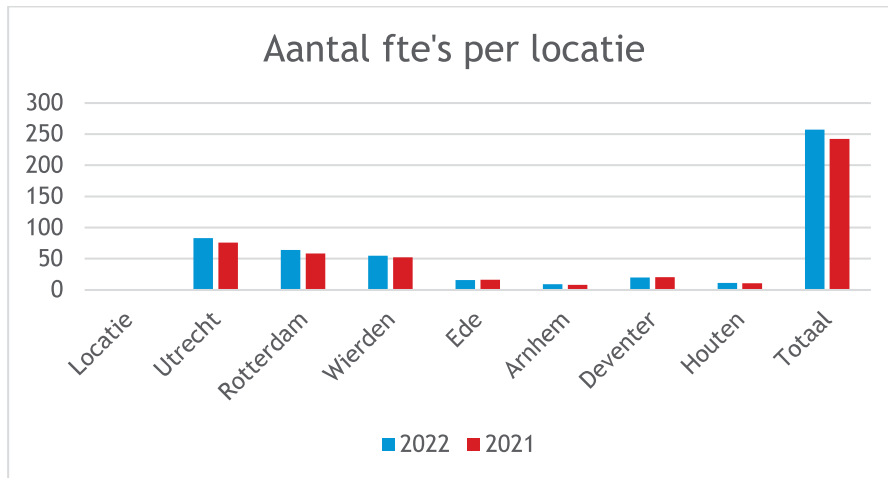
	Locatie	Utrecht	Rotterdam	Wierden	Ede	Arnhem	Deventer	Houten	Totaal
2023	Aantal	137	104	75	30	14	29	16	405
2022	Aantal	135	107	80	25	15	31	14	407
2021	Aantal	126	89	76	26	14	32	13	376
2020	Aantal	114	83	78	26			12	313

Aantal fte per locatie per 31 december 2023, exclusief stagiaires

	Locatie	Utrecht	Rotterdam	Wierden	Ede	Arnhem	Deventer	Houten	Totaal
2023	Aantal	81,8	64,4	53,9	17,7	7,9	18,4	12,8	256,8
2022	Aantal	83	64,1	54,6	15,6	9,2	19,7	11	257,2
2021	Aantal	76,03	58,55	52,38	16,44	7,92	20,37	10,85	242,54

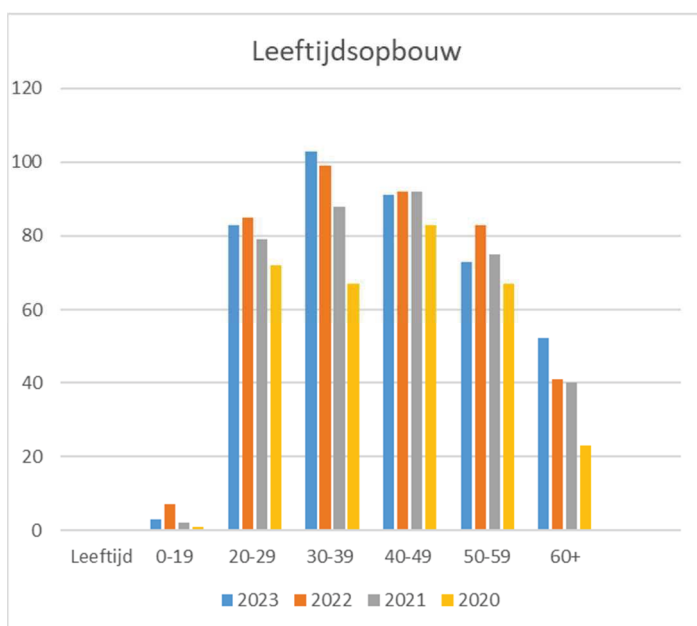
Het aantal fte per 31-12-2023 bedroeg 256 fte. Per 31-12-2022 was dit 257 fte.
Het gemiddeld aantal fte was in 2023 264 fte en in 2022 252 fte.

In Ede is het aantal medewerkers verhoudingsgewijs gegroeid dankzij de subsidie basisvaardigheden. Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor een dislocatie. Op de andere locaties is het aantal medewerkers over het algemeen iets gedaald ten opzichte van 2023 door het stoppen van de NPO-middelen. Er is echter nog een forse NPO-reserve aanwezig op diverse scholen.

2.2 Leeftijdsopbouw

	Leeftijd	0-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60+
2023	Aantal	3	83	103	91	73	52
2022	Aantal	7	85	99	92	83	41
2021	Aantal	2	79	88	92	75	40
2020	Aantal	1	72	67	83	67	23
2019	Aantal	0	68	69	75	63	29

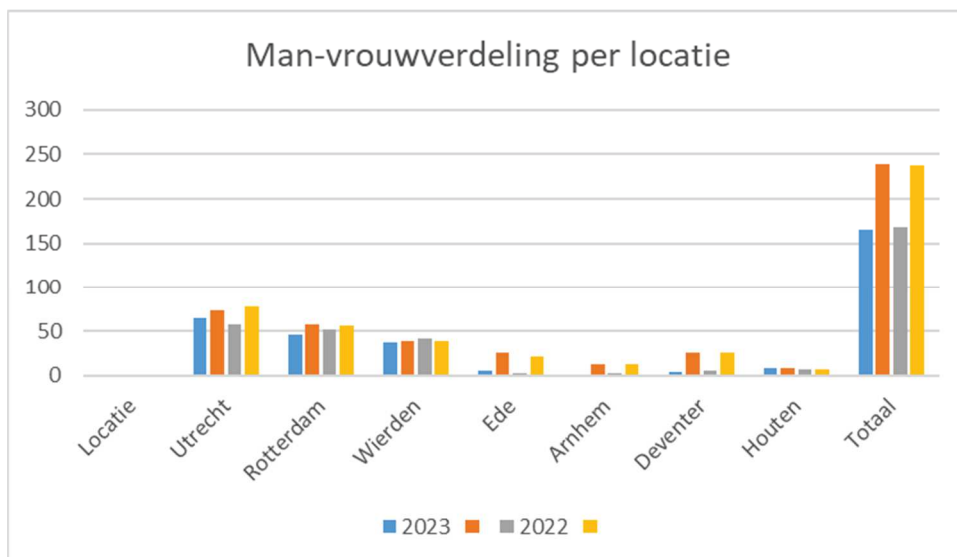

De leeftijdsopbouw binnen de Passie is vrij evenwichtig; iedere generatie is gelijkmatig op de werkvloer vertegenwoordigd. De groep 30-39 jarigen is het grootst en de groep 60+-ers is het meest gegroeid. We zien dat er een aantal gepensioneerden beschikbaar is om tijdelijk vacatures op te vullen.

2.3 Man-vrouwverdeling

	Locatie	Utrecht	Rotterdam	Wierden	Ede	Arnhem	Deventer	Houten	Totaal
2023	Mannen	64	46	37	5	1	4	8	165
	Vrouwen	73	57	38	25	13	25	8	239
2022	Mannen	58	51	42	3	2	6	7	169
	Vrouwen	77	56	38	22	13	25	7	238

Op de po-scholen zijn de vrouwen in de meerderheid, hoewel elke locatie minimaal een mannelijke leerkracht telt. Op de vo-scholen en het stafkantoor schommelt de man-vrouwverdeling rondom de 50/50.

Binnen de Passie hebben we in 2023 beleid opgesteld dat we streven naar een vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in alle leidinggevende organen bij voorkeur met een bandbreedte per orgaan tussen de 40-60%. December 2023 is deze verhouding conform onderstaande tabel:

	<i>Geslacht</i>	
	<i>v</i>	<i>m</i>
Rvt vz	1	
Rvt-leden	1	4
Bestuurder		1
Bestuurssecretaris	1	
Directeuren	2	3
Locatieleider ARN	1	
Directeur bedrijfsvoering		1
Overige MT-leden	7	9
Totaal	13	19

Overall is binnen de top van de Passie 41% vrouw. Daarmee voldoet de Passie ruim aan de norm van de overheid (33%) en aan de eigen Passie-norm (minimaal 40%).

2.4 Highlights uit 2023

Arbeidsmarktcommunicatie | Mede door krapte op de arbeidsmarkt is het soms lastig vacatures in te vullen. Daarom is in 2022 besloten een extra impuls te geven aan onze arbeidsmarktcommunicatie. In 2023 heeft dit een vervolg gekregen, met onder andere een nieuwe wervingscampagne in het voorjaar. De *Werken-bij*-pagina van de Passiewebsite is aangevuld met nieuwe content. Er is een werken-bij-video gemaakt, die ingezet is in online campagnes. Speciaal voor deze campagnes hebben we een algemeen Instagram, Facebook en LinkedIn account waar we de campagnes gaan draaien. Naast de campagnes laten we hier ook verhalen zien over de Passie.

Preventief medisch onderzoek | In het najaar van 2023 is op alle locaties een preventief medisch onderzoek (PMO) aangeboden. Ruim 200 medewerkers hebben gebruik gemaakt van dit aanbod. Passiebrede thema's van aandacht zijn met name leefstijl en herstelbehoefte/werkdruk. 70 medewerkers hebben aanvullende adviesdocumentatie ontvangen om gezondheidsrisico's te verkleinen. Daarnaast wordt in 2024 nagedacht hoe we als werkgever de gezondheid van medewerkers op deze thema's kunnen bevorderen.

Inductieprogramma | In 2023 zijn er vier momenten georganiseerd voor een bovenschools inductieprogramma voor nieuwe medewerkers. Hierin maakten nieuwe medewerkers kennis met de staf, de ontstaansgeschiedenis van de Passie en allerlei andere need-to-know-zaken.

Leiderschap | In 2023 was het thema van het jaarlijkse leiderschapstweedaagse *Innovatiekracht vergroten*. Onder leiding van Joey Ganesh van Friday out of the Box is nagedacht over creatief zelfvertrouwen en de voorwaarden voor succesvol innoveren. Door middel van een *hackathon* zijn groepen aan de slag gegaan met de vraag *Hoe kunnen we medewerkers van de Passie zonder tijd helpen met leren?*

Identiteit & onderwijs | Het thema van de tweedaagse Identiteit & onderwijs was *Wat is evangelisch?* Met Teun van der Leer is stilgestaan bij de geschiedenis van de evangelische beweging en werd het voeren van het geloofsgesprek in de school besproken. Dico Baars van Verus liet ons

nadenken over een hoofdstuk uit de Bijbel. Daarnaast is in groepen onze missie/visie en het identiteitsbewijs besproken.

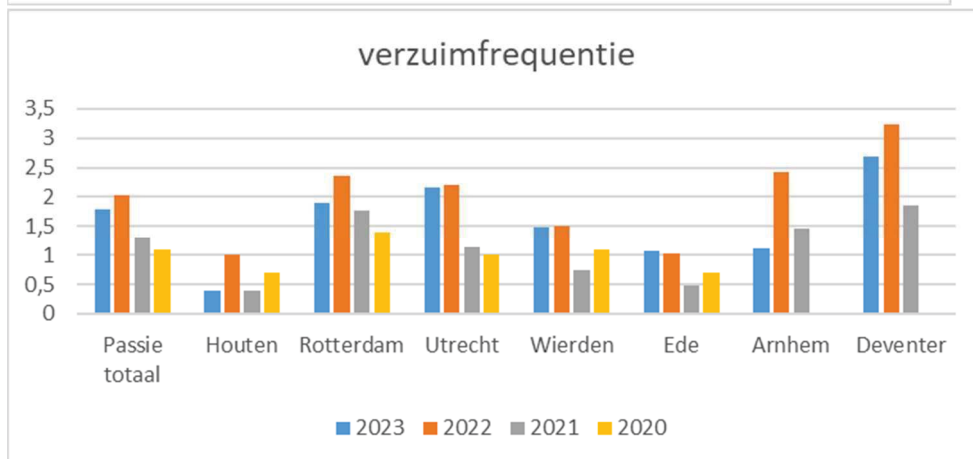
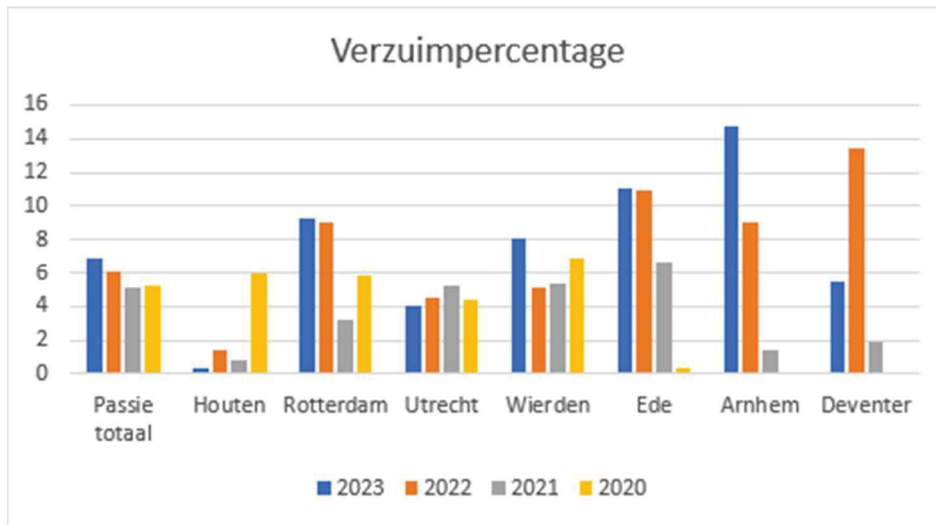
Beloningsbeleid | In 2023 is de praktische uitvoering van het beloningsbeleid vastgelegd. Doel van het beleid is een eerlijke en passende beloning voor iedere medewerker, goede interne beloningsverhoudingen en goed en aantrekkelijk werkgever zijn in een krappe arbeidsmarkt.

Professionaliseringsbeleid VO | Het professionaliseringsbeleid in het VO dateerde uit 2009 en is in 2023 vernieuwd. In deze notitie worden doelen en uitgangspunten van het professionaliseringsbeleid beschreven, de manier waarop we professionalisering binnen de Passie (bovenschools en lokaal) vorm willen geven en faciliteren, en welke professionele ruimte docenten hierbij hebben.

2.5 Ziekteverzuimcijfers

		Verzuim- percentage	Meldings- frequentie	Kort	Middellang	Lang	Extra Lang
Passie totaal	2023	6,9	1,8	1,22	0,68	3,11	1,87
	2022	6,07	2,03	1,53	1,09	2,82	1,28
	2021	5,1	1,3	0,81	0,7	2,48	1,12
	2020	5,23	1,1	0,74	0,7	2,36	1,44
Houten	2023	0,4	0,58	0,13	0,74	0	0
	2022	1,4	1	0,61	0,74	0	0
	2021	0,78	0,39	0,64	0,13	0	0
	2020	5,95	0,7	0,28	0,31	4,86	0
Rotterdam	2023	9,3	1,91	1,12	0,89	6,8	0,52
	2022	9	2,35	1,99	1,61	3,94	1,41
	2021	3,24	1,77	1,95	0,92	0,33	0,04
	2020	5,49	1,9	1,36	0,92	3,08	0,12
Utrecht	2023	4	2,16	1,47	0,49	1,26	0,79
	2022	4,5	2,21	1,64	0,76	1,55	0,57
	2021	4,45	1	0,59	0,95	0,66	2,26
	2020	3,78	1,3	0,9	0,3	0,3	2,27
Wierden	2023	8,1	1,49	1,38	0,92	2,91	2,87
	2022	5,1	1,5	1,21	0,99	1,48	1,43
	2021	6,93	1,1	0,92	0,71	5,3	0
	2020	3,7	1,4	0,85	0,52	2,11	0,22
Ede	2023	11,09	1,06	0,61	0,56	1,14	9,56
	2022	10,9	1,03	0,68	0,51	5,03	4,68
	2021	6,67	0,47	0,64	1,2	4,84	0
	2020	0,31	0,7	0,31	0	0	0
Deventer	2023	5,5	2,68	1,6	0,92	2,21	0,75
	2022	13,4	3,23	1,96	1,71	7,39	2,34
	2021	5,56	1,86	1,66	1,47	2,47	0
Arnhem	2023	14,7	1,11	1,09	0,41	6,31	6,88
	2022	9,00	2,43	1,52	1,17	6,32	0,00
	2021	4,33	1,47	1,5	0,88	1,94	0

Het verzuimpercentage en de meldingsfrequentie waren in 2023 hoog bij de Passie. We zien nog steeds de gevolgen van Covid terug in een aantal collega's met long Covid en collega's (en leerlingen) die hun balans nog niet goed hebben hervonden. In Rotterdam is vanwege groeiende verzuimcijfers geïnvesteerd in extra verzuimbegeleiding door de verzuimconsulent van de arbodienst, maar dit heeft nog niet geresulteerd in een verlaging van het verzuimcijfer. Door het opvolgen van thema's uit het preventief medisch onderzoek en een heroriëntatie op de verzuimbegeleiding en arbodienstverlening, wil de Passie in 2024 een impuls geven aan de vitaliteit en gezondheid van haar medewerkers.

De landelijk gemiddeldes voor het po en vo voor 2023 zijn op dit moment nog niet bekend. Wel laten de cijfers van het CBS ook een forse piek in ziekteverzuimpercentage zien in 2023 ten opzichte van vorige jaren.

2.6 Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Bij besluitvorming over mogelijke beëindiging van dienstverbanden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de financiële gevolgen van uitkeringsrechten die voor rekening van de werkgever komen. Waar mogelijk wordt ondersteuning geboden om weer te kunnen terugkeren in het arbeidsproces. Voor het voortgezet onderwijs worden de uitkeringskosten voor 75% in mindering

gebracht op de rijkssubsidie voor alle besturen gezamenlijk en voor 25% voor het individuele bestuur. Per 31 december 2023 ontvingen twee voormalige personeelsleden een uitkering in verband met werkloosheid. De inhouding op de rijkssubsidie voor de genoemde 25% bedroeg in 2023 € 22.000.

Voor het primair onderwijs komen uitkeringen in verband met werkloosheid per 1 augustus 2022 deels ten laste van het Participatiefonds (voorheen werden in principe alle kosten vergoed, maar de vergoedingssystematiek is per 1 augustus 2022 herzien). In 2023 waren er geen uitkeringslasten voor de po-scholen die niet ten laste kwamen van het Participatiefonds.

Personeelsleden die aan het eind van hun dienstverband ziek zijn, kunnen recht hebben op een uitkering in het kader van de Ziektewet óf, na een periode van twee jaar ziekte, een WGA-uitkering. Deze uitkeringslasten komen met twee jaar vertraging ten laste van de individuele werkgever, verdisconteerd in de premie voor de WHK (werkhervattingskas). Sinds juli 2023 is de Passie eigen risicodragers voor de Ziektewet. Mede daardoor is de premie voor de WHK van 1,01% in 2022, gedaald naar 0,65% in 2023. De Passie laat elk jaar controleren of de betreffende uitkeringslasten terecht worden meegerekend voor de vaststelling van de WHK-premie. Als daar aanleiding voor is, vindt nader onderzoek plaats en worden herkeuringsprocedures gestart.

2.7 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

In het strategisch beleidsplan zijn een aantal ambities op verschillende terreinen beschreven, waaronder het speerpunt om vernieuwing aan te jagen. Aankomende beleidsperiode investeren we in ontwikkeling en innovatiekracht van onze medewerkers. Vitaal personeel is een onmisbare factor om deze ambities waar te maken: medewerkers die gezond, productief en met plezier het huidige én toekomstige werk kunnen en willen uitvoeren. Daarnaast is (preventie van) ziekteverzuim een aandachtspunt. Vitaliteit blijft dan ook een belangrijk thema om de komende beleidsperiode aan te werken. In 2024 worden plannen van aanpak gemaakt hoe we als werkgever de gezondheid van medewerkers kunnen bevorderen, met name op de thema's leefstijl en herstelbehoefte/werkdruk. Ook oriënteren we ons in 2024 op de verzuimbegeleiding: hoe richten we deze goed in, welke arbodienstverlener kan de Passie daarbij het beste begeleiden en welke toerusting hebben we hierin nog nodig.

Daarnaast wordt in 2024 de overstap naar een nieuw hrm-payroll-financieel systeem (AFAS) voorbereid. Doelen zijn onder andere om werkprocessen binnen de organisatie efficiënt en eenvoudig in te richten, en de benodigde stuurinformatie snel en effectief voor gebruikers naar boven te halen.

3. Raad van toezicht

3.1 Van de voorzitter

De raad van toezicht houdt toezicht op het functioneren van het college van bestuur, de besturing van de organisatie, het gevoerde beleid en het maatschappelijk belang van de Passie. Daarnaast fungeert de raad als klankbord, adviseur en sparringpartner voor de bestuurder. De raad vervult bovendien de werkgeversrol voor de bestuurder.

Op grond van de Code Goed Bestuur PO en VO en het reglement van de rvt legt de raad jaarlijks verantwoording af over haar werk. De gehanteerde principes zijn verwoord in de statuten en reglementen van de Passie. De raad heeft zijn visie en werkwijze vastgelegd in een toezichtvisie.

De raad van toezicht heeft in 2023 zes keer vergaderd, één themavergadering en vijf reguliere vergaderingen. Ook kwam ze online bijeen in de verschillende commissies. Daarnaast ontmoette de raad de directeuren van de scholen en vergaderde ze online en fysiek met een afvaardiging van de po- en vo-gmr.

De rol van bestuurder was het afgelopen jaar ongewijzigd en werd vervuld door de heer Arco van Wessel. De rvt is dankbaar voor de continuïteit en de onder zijn leiding bereikte resultaten. Met waardering heeft de rvt op 17 april 2023 de jaarrekening en het jaarverslag van de Passie over 2022 goedgekeurd.

Terugkijkend kunnen we stellen dat het jaar 2023 een goed jaar voor de Passie is geweest. De organisatie kon rekenen op de stabiele aanwezigheid van de heer van Wessel, die zich heeft ingezet om de zes individuele scholen landelijk samen De Passie scholengroep te laten zijn. Het primaire en voortgezet onderwijs zijn complementair en versterkend aan elkaar met het oog op een doorlopende onderwijsleerlijn.

Wij danken medewerkers, management en bestuur voor het vele en goede werk dat is gedaan. Dankbaarheid gaat ook uit naar onze God die alles leidt en mogelijk maakt.

3.2 Samenstelling

De raad bestaat volgens de statuten uit minimaal 5 en maximaal 7 personen. In 2023 bestond de raad tot 1 maart uit 7 personen en daarna tot het einde van het jaar uit 6 personen. Per 1 maart is van twee leden de eerste termijn geëindigd. Een lid heeft daarna afscheid genomen en van het andere lid is een tweede termijn gestart. De eerste termijn van de voorzitter van de raad is geëindigd per 31 december. Zij heeft daarna afscheid genomen. De voorzittersrol wordt per 1 januari 2024 ingevuld door Titia Cnossen. De raad bestond in 2023 uit de volgende personen:

Naam	Benoemd	Tot	Termijn
Jaap Ketelaar	1 augustus 2017	1 augustus 2021	1 ^e termijn
	1 augustus 2021	1 augustus 2025	2 ^e termijn
Menno Paats	1 maart 2019	1 maart 2023	1 ^e termijn
Tamme Spoelstra	1 maart 2019	1 maart 2023	1 ^e termijn
	1 maart 2023	1 maart 2027	2 ^e termijn
Anne Westerduin	16 december 2019	31 december 2023	1 ^e termijn

Titia Cnossen	1 april 2021	1 april 2025	1 ^e termijn
Franklin Maduro	1 september 2021	1 september 2025	1 ^e termijn
Jan Ruitenbeek	1 september 2022	1 september 2026	1 ^e termijn

De (neven)functies van de leden zijn:

- Anne Westerduin: Voorzitter raad van bestuur van Stichting Sprank, Raad van toezicht (vice-voorzitter) bij Het Bakken;
- Jaap Ketelaar: Parttime predikant in Katwijk, begeleidt kerken in veranderingsprocessen en is trainer en coach op het gebied van leiderschap, missie en verandering. Bestuurslid van de stichting Global Mission Services;
- Tamme Spoelstra: Docent wereldoriëntatie aan de Hogeschool Viaa/pabo en docentonderzoeker bij het Lectoraat Goede Onderwijspraktijken van de Educatieve Academie en van de gezamenlijke masteropleidingen. Fractievoorzitter van de ChristenUnie Zwartewaterland;
- Titia Cnossen: Wethouder van de gemeente Lansingerland, Voorzitter Bestuurdersvereniging ChristenUnie tot 1 oktober 2023;
- Menno Paats: Business-partner Juridische Zaken DSO bij de gemeente Den Haag;
- Franklin Maduro: Voorganger bij Evangelie Gemeente De Deur, Directeur van Maduro Consultancy, Directeur ANBlbank BV;
- Jan Ruitenbeek: Accountant bij Visser & Visser, Directeur-adviseur Rekenbeek BV, Penningmeester-bestuurslid bij Stichting IJsselzon, Penningmeester-bestuurslid bij Stichting Ondersteuning Hervormd Vreeswijk.

Een uitgebreidere kennismaking met de leden is te vinden op de website van de Passie. De genoemde functies conflicteren niet met de toezichtsfunctie, volgens de criteria van de Code Goed Bestuur PO en VO. De honorering van de leden gebeurt binnen de richtlijnen van de VTOI (vereniging voor intern toezichthouders uit de sectoren kinderopvang en onderwijs) en worden verantwoord in de jaarrekening. Alle leden zijn benoemd met positief advies van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden (po-gmr en vo-gmr).

3.3 Governancecommissie

Samenstelling en taakvelden

Menno Paats (voorzitter tot 1 maart 2023), Anne Westerduin, Titia Cnossen (voorzitter vanaf 1 maart 2023) en Janneke Witteman (bestuurssecretaris).

Op grond van het reglement raad van toezicht heeft de governancecommissie specifiek tot taak de werkgeversfunctie van de rvt te vervullen richting het college van bestuur én de samenstelling en het functioneren van de rvt zelf te monitoren en daarvoor de nodige voorstellen te doen.

Samenwerking met bestuurder en gezamenlijke bestuurssecretaris

De governancecommissie heeft in 2023 de actualisering van de governance-documenten van de Passie voortgezet en afgerond. Daarbij is telkens een onderscheid gemaakt tussen documenten die door de rvt moeten worden vastgesteld of goedgekeurd en documenten die bestuurder 'slechts' ter kennis hoeft te brengen van de rvt.

Met de komst van de nieuwe bestuurder in 2021 is de samenwerking tussen governancecommissie en bestuurder bijgesteld. De bestuurder neemt bij de governancecommissie deel aan het overleg (net als bij de overige commissies). Uiteraard behoudens eventuele onderwerpen waarover de

governancecommissie vanuit de rol van werkgever het overleg buiten aanwezigheid van de bestuurder dient te voeren.

De bestuurder heeft de governancecommissie ook telkens voorzien van een concept-agenda en bijbehorende stukken.

De governancecommissie wordt ook aangevuld door de gezamenlijke bestuurssecretaris die werkt voor bestuurder én rvt. Daarmee is niet alleen de governance van de Passie qua inrichting en organisatie verbeterd, maar wordt tevens het functioneren van de governancecommissie ambtelijk nog meer ondersteund en daarmee verbeterd.

Overige onderwerpen

Verder heeft de governancecommissie onder meer overleg gevoerd met de bestuurder over de wettelijke vereisten voor inrichting van de gmr voor een bevoegd gezag met zowel po- als vo-scholen. En er is mede op basis van extern deskundig advies overleg gevoerd over de vraag hoe aan de betrokkenheid van de gmr bij benoeming van nieuwe rvt-leden dan invulling moet worden gegeven.

3.4 Auditcommissie

Samenstelling

Franklin Maduro (voorzitter) en Jan Ruitenbeek.

De auditcommissie vergaderde vier keer, voorafgaande aan de raad van toezichtvergaderingen. Dit jaar is naast de advisering over de nieuwbouw in Wierden, extra aandacht besteed aan de selectie van een nieuwe accountant. Vervolgens is de ingezette koers van het professionaliseren van de informatievoorziening, veiligheid en risicobeheersing van de organisatie verder uitgebouwd. In 2023 is door Passie gekozen om een geïntegreerde administratieve systeem in te voeren. De implementatie hiervan zal in 2024 plaatsvinden.

Huisvesting

Standaard op de agenda zijn de voortgangsrapportages van het nieuwbouwproject in Wierden. Het bouwproces is ondanks alle externe onzekerheden binnen de afspraken verder uitgevoerd. Naar verwachting zal de oplevering in 2024 plaatsvinden binnen gemaakte afspraken met gemeente Wierden en de bouwer.

Daarnaast is ook de verbetering van het binnenklimaat en de duurzaamheid van de verschillende locaties aan de orde gekomen, waarbij benodigde investeringen zijn beoordeeld op doelmatigheid en financieringsruimte.

Integrale veiligheid

Er is op verschillende manieren aandacht besteed aan de integrale veiligheid. Door de nieuwe accountant is een nulmeting uitgevoerd waarin een aantal aandachtspunten naar voren zijn gebracht. De commissie heeft deze besproken met het bestuur en zag concrete acties om de risico's te mitigeren. Verder is er vanuit een jaarlijkse inventarisatie meegedacht over de informatieveiligheid, wat de gewenste aandacht heeft gekregen en waaruit plannen zijn ontwikkeld om dit te verder te verbeteren.

De Passie 'in control'

Astrium Onderwijsaccountants heeft de jaarrekening 2022 gecontroleerd en een goedkeurende verklaring afgegeven. Met de bestuurder en de directeur bedrijfsvoering zijn de bevindingen bij de interim en jaarrekeningcontrole besproken. Geconstateerd kan worden dat de Passie financieel gezond en in control is. In 2023 heeft de Passie mede op advies van de commissie gekozen voor een

nieuwe accountant. De jaarrekening 2023 van de Passie zal worden gecontroleerd door Crowe Foederer.

Begroting 2024

Vooruitlopend op de behandeling van de begroting 2024 met meerjarenperspectief 2025-2028 is veel aandacht besteed aan het strategisch formatieplan, planning & control cyclus, mandatering en het nieuwe bekostigingsstelsel vo en po (2023). De NPO-middelen zijn niet geheel besteed; het restant is begroot voor inzet in de schooljaren 2023/2024 en 2024/2025. Ook is geadviseerd over de vorming van bestemmingsreserves, schoolgebonden reserves en de omvang van de overhead en eigen vermogen, waarbij rekening is gehouden met de risico's van een grote regionale spreiding van de Passiescholen.

Een belangrijk thema binnen de Passie is de leerlingenaantallen. Binnen een aantal scholen is er sprake van een substantiële groei terwijl bij andere scholen de groei achter blijft. De financiële scenario's van deze ontwikkelingen zijn uitgebreid besproken en zijn er beheersmaatregelen getroffen waardoor de risico's zijn gemitigeerd. Naast de bespreking van de periodieke rapportages over 2023 zijn er vervolg stappen gemaakt met het kijken naar andere kengetallen zoals leerlingaantallen, solvabiliteitsratio's en schoolresultaten. Daarnaast is de doelmatigheid van investeringen en uitgaven van de Passie beoordeeld. De conclusie is dat dit doelmatig is.

Tenslotte adviseerde de auditcommissie de raad over het vaststellen van de WNT-classificatie, als ook voor de honorering van de raad vanaf 2024 (WNT).

3.5 Commissie Kwaliteit en Identiteit

Samenstelling

Tamme Spoelstra (voorzitter) en Jaap Ketelaar.

De Commissie Identiteit en Kwaliteit heeft het afgelopen kalenderjaar driemaal met de bestuurder vergaderd. Tijdens deze overleggen is er gesproken over onderwijskwaliteit aan de hand van de maraps, proces revisie identiteit missie, visie op vorming en burgerschapsonderwijs en de identiteit van de Passie. Daarnaast is er gesproken over het beleid voor onbevoegden en stand van zaken onderwijsontwikkeling binnen het Strategisch Plan. Dit alles als voorbereiding op de vergaderingen van de rvt.

Er is in 2023 een thema-avond georganiseerd over 'Wat is evangelisch?' met dr. Henk Bakker, hoogleraar aan de Vrije Universiteit van Amsterdam op de leerstoel Geschiedenis, Identiteit en Theologie van het Baptisme.

3.6 Overzicht 2023

De raad houdt zich aan de Code Goed Bestuur PO en VO. Dit wordt periodiek getoetst.

Om goed toezicht te kunnen houden, laat de raad zich op allerlei manieren informeren, zoals:

- Twee keer per jaar in het gesprek met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden van de Passie
- Een keer per jaar in een overleg met de schooldirecteuren
- De informatie van de bestuurder in de vergaderingen, waaronder:
 - o Managementrapportages
 - o Besluitenlijsten
 - o Update van lopende dossiers, waaronder zaken die op de scholen spelen
 - o Voortgangsrapportages huisvesting

- Een overzicht van externe contacten van de bestuurder
- Periodiek overleg tussen bestuurder en voorzitter raad
- Bezoeken van de leden van de raad aan de scholen
- Commissievergaderingen en directe contacten met medewerkers

De overige belangrijke onderwerpen in 2023 per vergadering waren:

Februari

- Memo groeistrategie - naar een nieuwe school
- Toezichtvisie, toetsingskader en informatieprotocol
- Herbenoeming Tamme Spoelstra voor tweede termijn als lid van de rvt
- Einde lidmaatschap rvt Menno Paats per 1 maart 2023

April

- Implementatie toetsingskader
- Memo vrouwen in leidinggevende posities
- Reglement Nevenfuncties bestuurder(s) de Passie
- Goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2022

Juni

- Intentieverklaring onderzoek bestuurlijke overdracht Passie-Wilhelminaschool
- Procedure bindende voordracht gmr-en
- Voorstel nieuwe accountant
- Financiële rapportage jan-apr23

Oktober

- Visie op vorming en visie op onderwijs de Passie
- Kwaliteitszorgkalender 23-24
- Fiscaal statuut de Passie
- Voorstel investeringen klimaat en duurzaamheid de Rots Ede
- Einde van de eerste termijn van Anne Westerduin de Jong als voorzitter van de rvt

December

- Update visie op vorming en visie op onderwijs de Passie ihkv burgerschapsvorming
- Werving nieuwe rvt-leden
- Goedkeuringsbesluit begroting 2024
- Goedkeuring vergoeding rvt 2024

3.7 Scholing

Diverse leden van de raad hebben afgelopen jaar scholing gevolgd. Hierbij een overzicht van de gevolgde scholing.

- Dynamische oordeelsvorming in de rvt
- Ethiek van governance en governance van ethiek
- Strategisch partnerschap
- Herziene onderzoekskader onderwijsinspectie basisvaardigheden
- De maatschappelijke verantwoordelijkheid van toezichthouders
- Spel der generaties

- Duurzaamheid en de (komende) verplichtingen in de jaarverslaggeving
- "De andere kant van de tafel" over nevenfuncties van accountants om een meer maatschappelijke bijdrage te leveren.

3.8 Doelmatige inzet van middelen

Als rvt toetsen wij de relatie tussen de ingezette middelen en de (onderwijs)opbrengsten die met de ingezette middelen worden behaald. Onderwijs is in onze ogen doelmatig als de doelen tegen zo laag mogelijke kosten worden gehaald of als het geld tot zo hoog mogelijke prestaties leidt. Een causale relatie tussen inspanningen en middelen aan de ene kant en onderwijskwaliteit en onderwijsopbrengsten aan de andere kant is niet eenvoudig aan te tonen. Wij geven aan onze toetsing op de doelmatigheid invulling door:

1. Periodieke gesprekken met het college van bestuur;
2. Tenminste eenmaal per jaar een gesprek over het bestuur te voeren met de schooldirecteuren en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden
3. De financiële meerjarenbegroting en achterliggende onderbouwingen jaarlijks te beoordelen en goed te keuren;
4. De financiële performance (uitputting versus begroting) te monitoren aan de hand van door het bestuur aangeleverde tussentijdse sturingsinformatie;
5. De uitkomsten van managementrapportages over de onderwijskwaliteit te beoordelen;
6. Kennis te nemen van (formele) klachten van leerlingen/ouders en de reacties daarop van de school of het bestuur;
7. Het beoordelen van rapportages van de Inspectie van het Onderwijs over de onderwijskwaliteit en daarin afgesproken (verbeter)maatregelen;
8. Werkbezoeken op de verschillende locaties te organiseren;
9. Bevindingen en rapportages van de controlerend accountant te beoordelen.

Voor zover wij kunnen beoordelen vanuit onze toezichthoudende rol zijn wij van mening dat het bestuur de middelen voor onderwijs doelmatig inzet. Dit oordeel wordt onderbouwd met:

1. Positieve feedback over de onderwijskwaliteit van ouders, leerlingen en toezichthouders;
2. De afhandeling van de klachten;
3. De beleidsrijke meerjarenbegroting;
4. De toereikende financiële positie op basis van signaleringswaardes van de Inspectie van het Onderwijs.

De komende jaren blijven wij erop toezien dat het bestuur maatregelen neemt die de doelmatigheid bevorderen. Wij hebben met het college van bestuur afgesproken om de interne en externe rapportages, indien mogelijk, verder uit te breiden met benchmarkgegevens en een analyse op te nemen over de verschillen tussen de kengetallen van De Passie en de landelijke kengetallen.

4. Gemeenschappelijke medezeggenschap

4.1 Samenstelling po-gmr

Samenstelling per 31 december 2023:

Chris Veurink (voorzitter)	personeel	Olijfboom
Marcel Dannenberg	personeel	Rank
Elise Visscher	personeel	Rots
Mattijs Bron	ouder	Rots
Maaïke Messelink	ouder	Rank
Geert Norde	ouder	Olijfboom

4.2 Verslag po-gmr

De po-gmr van de Passie is voor het bevoegd gezag van de Passie de medezeggenschapspartner voor zaken die alle of meerdere po-scholen van de Passie betreffen. Voor zaken die slechts één van de scholen aangaan, is de lokale mr de medezeggenschapspartner van de schooldirecteur.

De po-gmr vergadert ongeveer zes keer per jaar. De vergaderingen zijn gesplitst in een deel met bestuurder, waarin de po-gmr met de bestuurder overlegt en daarin mondeling toelichting vraagt op de agendapunten, en een deel zonder bestuurder, waarin de po-gmr zijn standpunt bepaalt en daarna instemming en/of advies geeft.

Twee keer per jaar voert (een afvaardiging van) de po-gmr overleg met (een afvaardiging van) de raad van toezicht. Zij spreken over elkaars rol, de relatie met de bestuurder en over wat er speelt op de scholen.

Ambtelijk secretariaat | Gertrude van Rhee ondersteunt sinds februari 2021 de po-gmr als ambtelijk secretaris.

Overleggen en vergaderingen | De po-gmr of geledingen daarvan voerden overleg met de bestuurder op 15 februari, 22 maart, 14 juni, 27 september, 15 november en 13 december. De po-gmr sprak elkaar zonder bestuurder gewoonlijk een week na de vergadering met bestuurder. Het meeste overleg vond online plaats. Op initiatief van de raad van toezicht hebben afvaardigingen van de po-gmr en de raad van toezicht met elkaar gesproken op 19 juni en 9 november (de laatste keer online).

Scholing | De po-gmr heeft een vervolgcursus medezeggenschap gevolgd van het cnv.

Formele werkzaamheden | De overige formele werkzaamheden van de po-gmr laten zich beschrijven door onderstaand overzicht per maand. Aan instemmingen, adviezen en reacties zijn altijd kortere of langere perioden van overleg en bijstelling voorafgegaan.

Februari	Instemming preventief medisch onderzoek Instemming thuiswerkbeleid
Maart	Instemming po-bestuursformatieplan 23-24 Instemming beleid ziektewet en eigen risicodragerschap Instemming verhoging belastingvrije reiskostenvergoeding Geen instemming protocol tabak, alcohol en drugs

Juni	Positief advies intentieverklaring Passie-Wilhelminaschool Positief advies voorstel inzet saldo bovenschoolse reserve Instemming arbeidsvoorwaardenbeleid Instemming formatieplan stafbureau 23-24
September	Positief advies kaderbrief begroting 24 Instemming functiebeschrijving directeur bedrijfsvoering Instemming visie op onderwijs Geen instemming visie op vorming Geen instemming protocol tabak, alcohol en drugs
November	Instemming protocol tabak, alcohol en drugs Positief advies inzet bovenschoolse NPO-gelden Instemming medezeggenschapsreglement po-gmr 24-26 Instemming medezeggenschapsstatuut po-gmr 24-26
December	Positief advies begroting 2024 Positief advies functieprofiel lid raad van toezicht de Passie Instemming visie op onderwijs Instemming visie op vorming Instemming werkkostenregeling de Passie 2024 Vaststelling po-gmr-begroting

Informering | Naast alle formele instemmings- en adviesaanvragen informeerde de bestuurder de po-gmr door middel van de managementrapportages die de directeuren maken voor de bestuurder. Verder informeerde hij de po-gmr over lopende actuele zaken zoals het starten van een nieuwe school of het aansluiten van bestaande scholen. De po-gmr ontving tevens de verslagen van de vergaderingen van de raad van toezicht.

Overige | De po-gmr werkt met Teams in M365, daar worden de agenda en stukken van vergaderingen geplaatst voor intern gebruik. De publieksverslagen die op het personeelsportaal geplaatst worden, zijn uitgebreider gemaakt.

4.3 Samenstelling vo-gmr

Samenstelling per 31 december 2023:

Harald Bassie (voorzitter)	personeel	Houten
Judith Mos	personeel	Rotterdam
Claudia Wessels	personeel	Wierden
Roeland de Ruiter	personeel	Utrecht
Tabitha Snijder	ouder	Rotterdam
Beschier de Korte	ouder	Utrecht
Jan Willem Lingeman	ouder	Wierden
Jochem Ormel	leerling	Wierden
Rieuwerd Hetteema	leerling	Rotterdam
Noah Vernhout	leerling	Utrecht

4.4 Verslag vo-gmr

De vo-gmr van de Passie is voor het bevoegd gezag van de Passie de medezeggenschapspartner voor zaken die alle of meerdere vo-scholen van de Passie betreffen. Voor zaken die slechts één van de scholen aangaan, is de lokale mr (medezeggenschapsraad) de medezeggenschapspartner van de schooldirecteur.

De vo-gmr vergadert ongeveer acht keer per jaar. De vergaderingen zijn gesplitst in een deel met bestuurder, waarin de vo-gmr met de bestuurder overlegt en daarin mondeling toelichting vraagt op de agendapunten, en een deel zonder bestuurder, waarin de vo-gmr zijn standpunt bepaalt en daarna instemming en/of advies geeft.

Twee keer per jaar voert (een afvaardiging van) de vo-gmr overleg met (een afvaardiging van) de raad van toezicht. Zij spreken over elkaars rol, de relatie met de bestuurder en over wat er speelt op de scholen.

Ambtelijk secretariaat | Gertrude van Rhee ondersteunt sinds september 2018 de vo-gmr als ambtelijk secretaris.

Overleggen en vergaderingen | De vo-gmr of geledingen daarvan voerden overleg met de bestuurder op 9 februari, 21 maart, 20 april (online), 15 juni (extra online overleg), 27 juni, 21 september, 2 november (online) en 14 december. Op initiatief van de raad van toezicht hebben (afvaardigingen van) de vo-gmr samen met de po-gmr en de raad van toezicht elkaar gesproken op 19 juni en 9 november (de laatste keer online).

Scholing | Een vo-gmr-lid heeft deelgenomen aan het WMS-congres. De vo-gmr heeft af en toe ruggespraak gehouden met een adviseur van het CNV.

Formele werkzaamheden | De overige formele werkzaamheden van de vo-gmr laten zich beschrijven door onderstaand overzicht per maand. Aan instemmingen, adviezen en reacties zijn altijd kortere of langere perioden van overleg en bijstelling voorafgegaan.

Februari	Instemming medezeggenschapsstatuut vo Instemming reglement commissie van beroep eindexamens vo Instemming preventief medisch onderzoek Instemming thuiswerkbeleid
Maart	Instemming stichtingsbreed taakbeleid vo 23-24 Instemming beleid ziekwet en eigen risicodragerschap Instemming verhoging belastingvrije reiskostenvergoeding
April	Geen instemming protocol tabak, alcohol en drugs
Juni	Positief advies intentieverklaring Passie-Wilhelminaschool Positief advies voorstel inzet bovenschoolse reserve Instemming formatieplan stafbureau 23-24 Instemming arbeidsvoorwaardenbeleid Instemming professionaliseringsbeleid vo Instemming protocol tabak, alcohol en drugs
September	Instemming visie op vorming

Instemming visie op onderwijs
Positief advies kaderbrief begroting
Geen instemming bovenschools kader invoering BYOD
Instemming functiewijziging directeur bedrijfsvoering

November Positief advies inzet bovenschoolse NPO-gelden

December Positief advies begroting 2024
Positief advies functieprofiel lid raad van toezicht de Passie
Instemming leerlingstatuut 24-26
Instemming visie op onderwijs
Instemming visie op vorming
Instemming werkkostenregeling de Passie 2024
Reactie bovenschools kader invoering BYOD (2)
Instemming medezeggenschapsreglement vo-gmr 24-26
Instemming medezeggenschapsstatuut vo-gmr 24-26
Vaststelling vo-gmr-begroting

Informering | Naast alle formele instemmings- en adviesaanvragen informeerde de bestuurder de vo-gmr door middel van de managementrapportages die de directeuren maken voor de bestuurder. Verder informeerde hij de vo-gmr over lopende actuele zaken zoals het starten van een nieuwe school of het aansluiten van bestaande scholen. De vo-gmr ontving tevens de verslagen van de vergaderingen van de raad van toezicht.

Overige | De vo-gmr werkt met Teams in M365, daar worden de agenda en stukken van vergaderingen geplaatst voor intern gebruik. Er is nagedacht over het verbeteren van de communicatie van de vo-gmr naar buiten toe. Zo zijn de publieksverslagen die op het personeelsportaal geplaatst worden, minder beknopt dan voorheen. Vanaf december 2023 heeft de vo-gmr een nieuwe voorzitter en plaatsvervangend voorzitter, te weten Roeland de Ruiter en Jan Willem Lingeman.

5. Jaarrekening 2023

5.1 Hoofdlijnen Exploitatie 2023

Het resultaat in 2023 is 582.000 euro positief. Hieronder vallen twee bijzondere posten die conform ons beleid gereserveerd moeten worden. Er is 152.000 euro vanuit de ontvangen NPO-gelden niet besteed, dit wordt toegevoegd aan de NPO-reserve. Er wordt 224.000 euro toegevoegd aan de reserve groot onderhoud conform het beleid. Na correctie van deze twee posten resteert er een resultaat van 206.000 euro positief. Het positieve resultaat ontstaat met name door extra baten waar relatief minder kosten tegenover staan.

De baten zijn ruim 10% gestegen ten opzichte van het jaar ervoor en 3% boven begroting. Dit komt met name door de hogere bekostiging maar ook alle andere posten zijn hoger. De groei in de rijksbijdrage betreft met name de verhoging van de lumpsum ter compensatie van de salarisstijging. De bijdragen van de samenwerkingsverbanden waren fors hoger, met name met incidentele toekenningen. We zien een tendens dat er minder vermogen wordt aangehouden bij de samenwerkingsverbanden als gevolg van het overheidsbeleid om te korten bij teveel vermogen. De bijdrage vanuit ouders was hoger doordat er meer activiteiten met eigen bijdrage zijn georganiseerd. Hier staan dus ook hogere activiteitenkosten tegenover. De hogere overige baten komen voort uit meer projectsubsidies, verhuur en diverse overige inkomsten.

De personeelskosten zijn fors gestegen met name door de 10% salarisverhoging vanaf juli. De vervangingskosten voor verzuim zijn andere jaren vaak lager dan begroot, maar in 2023 is er veel ziekteverzuim geweest waardoor de uitgaven rond begroting waren. Er zijn hierbij wel verschillen tussen de scholen. Er is in 2023 veel extra geld besteed aan scholing met name vanuit de extra subsidie gelden als NPO en basisvaardigheden, in totaal is er 388.000 euro besteed.

De afschrijvingskosten stijgen al jaren door hoge investeringen in ict en diverse investeringen in verbetering van de huisvesting. De huisvestingslasten zijn iets lager dan begroot. De dotatie aan de bestemmingsreserve voor groot onderhoud wordt jaarlijks begroot. Als die dotatie bij het resultaat op wordt geteld viel het resultaat hoger uit dan begroot.. De afwijking kwam met name door twee incidentele posten. In Rotterdam was er een tegenvaller van nagekomen facturen voor de elektriciteit in het verleden. In Utrecht is een bedrag als kortlopende schuld opgenomen voor de kosten voor onderhoud van de installaties, wat conform het 10-jarige contract gereserveerd moet worden voor mogelijke risico's in de toekomst of een uitbetaling aan het einde aan de aannemer. De activiteitenkosten liggen hoger doordat er meer activiteiten zijn geweest. Hier staat een hogere ouderbijdrage tegenover. De overige lasten waren wat lager met name doordat er een budget voor het stafbureau voor innovatie en positionering is opgeschoven naar volgend jaar. Dit budget was begroot onder overige lasten. De overige kosten zijn redelijk conform begroting.

Hieronder zijn de resultaten per locatie weergegeven (*1.000 euro).

	Begroting	Interne cijfers	dotatie NPO reserve	dotatie groot onderhoud reserve	jaarverslag resultaat
Rotterdam	-22	-47		24	-23
Utrecht	-200	207	15	69	291
Wierden	-25	59	21	60	140
De Rank Arnhem	0	-30			-30
De Olijfboom Deventer	21	-2		57	55
De Rots Ede	40	59	21	14	94
Stafkantoor	-190	-40	95		55
Exploitatieresultaat	-376	206	152	224	582

*de dotatie van 60.000 euro groot onderhoud in Wierden is de begrote dotatie aan de bestemmingsreserve voor nieuwbouw die voor het groot onderhoud wordt ingezet. In Ede is er naast de 14.000 euro dotatie conform ons reguliere beleid nog 40.000 euro extra uit het resultaat gedoteerd.

De verschillen tussen de interne cijfers en het resultaat in het jaarverslag zijn hierboven al toegelicht. De scholen sturen op een nul begroting waarbij alle ontvangen middelen zoveel mogelijk hetzelfde jaar worden ingezet. Elke school heeft conform ons beleid een schoolgebonden reserve van 5%. In het beleid is opgenomen dat als de school een reserve heeft die hoger is dan de norm, dat dit binnen 3 jaar moet worden besteed en andersom moet dit worden aangevuld. Afhankelijk van de aanwezige reserves wordt er een positief of negatief resultaat begroot.

In Rotterdam was -22.000 euro begroot, wat een opname betreft vanaf augustus vanuit de NPO-reserves. Het resultaat viel lager uit met name door een incidentele tegenvaller. Na een lang proces komt er meer duidelijkheid in de huisvestingskosten in het complex met meerdere gebruikers. De facturen van het elektriciteitsverbruik die we nu pas van afgelopen jaren ontvingen vielen hoger uit en de energieprijzen waren erg hoog bij deze school die gedwongen de energie van de leverancier aan het complex moet afnemen. De hoge huisvestingskosten leggen een druk op de exploitatie van de school waar met besparingen onder andere op energie op wordt geanticipeerd. In het financieel goede jaar van 2021 is er een bijzondere bestemmingsreserve hiervoor gevormd die nu wordt gebruikt om de tegenvaller op te vangen.

In Utrecht is er sprake van een hoge schoolgebonden reserve waarvan was begroot dat er 200.000 euro zou worden ingezet. Op deze school viel het resultaat veel positiever uit door lage personeelskosten, met ook lage vervangingskosten en veel extra opbrengsten vanuit de lumpsum, diverse projectsubsidies, het samenwerkingsverband en overige opbrengsten. We hebben ook financiële meevallers doordat helaas vacatures pas na een paar maanden worden ingevuld. De groei van de school zorgt voor meer bekostiging en daarmee meer financiële ruimte.

In Wierden was begroot dat we een laatste jaar, conform ons beleid de afgelopen jaren, 60.000 euro toevoegen aan de reserve voor de nieuwbouw. Anderzijds was ook begroot dat we 35.000 euro uit de NPO- reserve zouden inzetten. Het resultaat is positiever vooral dankzij hogere subsidie inkomsten vanuit het rijk en het samenwerkingsverband. Hier staan relatief lagere kosten tegenover. Doordat er in de afgelopen jaren een forse reserve is opgebouwd vallen de exploitatiekosten na nieuwbouw straks mee en kan ook de krimp die afgelopen jaren heeft plaats gevonden vanuit die reserves opgevangen worden.

In Arnhem is er sprake van een hoge schoolgebonden reserve die in 2023 en 2024 wordt ingezet om de kwaliteit en continuïteit te borgen van deze relatief kleine school en waarmee ook het negatieve resultaat van -30.000 euro wordt opgevangen. Er is vanuit de reserve extra geïnvesteerd in werving, meubilair, schoolplein, ict, scholing en vervanging van personeel. Er was sprake van een hoog

verzuim wat sinds de zomer is omgebogen. Dit geeft tezamen met de groei van het aantal leerlingen die heeft plaatsgevonden een veel betere basis voor de toekomst.

In Deventer is er sprake van een tegenvaller door de overgangsregeling van de vereenvoudiging van de bekostiging die voor deze school met forse krimp zeer negatief uitpakt. Dit is aangekaart bij de PO-Raad. Het probleem is bekend bij het ministerie, maar wordt alleen gecorrigeerd als het nog grotere tegenvallers betreft. De krimp in aantal leerlingen en de afboeking van de zogenaamde eeuwigdurende vordering in 2021 zetten bij deze school de financiën onder druk. Hier wordt op geanticipeerd door de formatie omlaag te brengen. Er wordt daarnaast samen met de gemeente gekeken naar de huidige oude en kostbare huisvesting.

In Ede is er een financieel gezonde situatie. De afgelopen jaren is de school gegroeid. Doordat er een forse subsidie voor basisvaardigheden is ontvangen gaan er veel tijd en middelen hiernaar uit. Hierdoor worden er minder uitgaven voor andere doelen gedaan wat leidt tot een financieel positief resultaat. Het resultaat wordt gebruikt om de relatief kleine reserve groot onderhoud aan te vullen omdat we weten dat er forse investeringen aankomen.

Vanuit het stafbureau was begroot om vanuit de vrije reserves 190.000 euro te investeren in diverse projecten. Met betrekking tot het speerpunt groei is conform budget ingezet op leerlingenwerving met name in Wierden en Arnhem, het starten van een nieuwe school in Ede en onderzoek naar mogelijk andere nieuwe scholen. Met betrekking tot het speerpunt innovatie en profilering zijn de gebudgetteerde activiteiten deels opgeschoven. In het najaar is een onderwijs adviseur voor het vo aangenomen en de uren voor de adviseur po uitgebreid. Dit wordt voorlopig uit de vrije reserves gefinancierd. De aandachtspunten zijn de verbetering van het onderwijs, basisvaardigheden en innovatie rond onze strategische doelen. Er is conform ons beleid 5% van alle NPO-baten op het stafbureau gereserveerd voor mogelijke transitie- en WW-kosten wat ook dit jaar tot een forse reservering leidt. Die kosten blijken minimaal te zijn waardoor deze 5% alsnog wordt verdeeld via de NPO- reserves aan de scholen. Er was een forse meevaller door de hogere rentebaten, waarbij de Passie dit najaar is overgestapt naar schatkistbankieren. Daar staat een eenmalige tegenvaller tegenover van ca 75.000 euro door een extra voorziening voor langdurige zieken. Dit is een gevolg van dat we eigen risicodragers voor de Ziektewet zijn geworden. Dit jaar zijn er relatief veel langdurig zieken uit dienst gegaan.

5.2 Hoofdlijnen balans

Er is sprake van een gezonde balanspositie wat ook wordt aangetoond door de kengetallen qua solvabiliteit en liquiditeit.

Binnen de balans zijn er diverse verschuivingen met name door de nieuwbouw. De materiële vaste activa is december 2023 hoger dan in 2022. De eigen inbreng van de Passie in de nieuwbouw van 900.000 euro is voor 90% geactiveerd. De oplevering heeft na balansdatum op 1 februari plaats gevonden en zal na die datum 100% worden geactiveerd en afgeschreven. De waarde van de geactiveerde ict-middelen en ook van de overige middelen zijn gestegen door de hoge investeringen.

De vorderingen zijn hoger door de nog te ontvangen rentebaten via het schatkistbankieren en de Rabobank. De debiteuren zijn hoger omdat bij Utrecht ook alle excursies al gefactureerd zijn i.p.v. gedurende het schooljaar. Verder zijn er meer subsidies met overloop op balansdatum en meer/hogere facturen ingeboekt in het ene jaar en (deels) betrekking hebbend op het andere kalenderjaar.

De liquide middelen zijn iets gestegen dankzij het positieve resultaat.

Het eigen vermogen neemt toe door het positieve exploitatieresultaat. Dit betreft met name een toename van de bestemmingsreserves. Dit is bij de reserves verderop in het jaarverslag toegelicht.

De voorzieningen zijn gestegen, met name door de stijging van de voorziening langdurig zieken in verband met het eigenrisico-dragerschap van de Ziektewet sinds juli 2023.

De crediteuren zijn fors lager omdat er minder bouwtermijnen voor de nieuwbouw in Wierden openstaan per balansdatum.

5.3 Belangrijke (financiële) ontwikkelingen in 2023

Hieronder worden de belangrijkste ontwikkelingen in 2023 beschreven die invloed hadden op het resultaat.

5.3.1 Leerlingaantallen vo-scholen

De onderstaande tabel laat de groei in leerlingaantallen bij de vo-scholen zien. In de tabel staan in de laatste twee kolommen de leerlingaantallen zoals opgenomen in de begroting 2023. In het groen staan de gerealiseerde aantallen met daarnaast de nieuwe prognose van de begroting 2024. Op alle drie de vo-scholen was de groei hoger dan begroot. Omdat de bekostiging in het kalenderjaar 2023 plaatsvond op basis van de leerlingaantallen in oktober 2022 hebben deze wijzigingen geen effect op de baten gehad.

Aantal Leerlingen		werkelijk					prognose			begroting '23	
		okt-19	okt-20	okt-21	okt-22	okt-23	okt-24	okt-25	okt-26	okt-23	okt-24
Totaal op 1 oktober	rdm	674	698	712	765	768	776	794	771	755	753
	utr	907	896	935	959	1016	1050	1062	1059	995	1019
	wrd	703	682	660	655	655	655	644	676	641	637
	tot	2284	2276	2307	2379	2439	2481	2499	2506	2391	2409
aanmeldingen 1e jaar	rdm	131	130	119	190	141	140	140	140	140	140
	utr	192	177	200	201	210	200	200	200	190	190
	wrd	133	125	117	113	128	130	130	130	120	120
saldo zij- instroom	rdm	-32	-4	21	-21	3	0	0	0	-10	-10
	utr	-6	-3	24	-10	13	0	0	0	0	0
	wrd	5	-13	5	9	6	0	0	0	0	0

De groei kon over het algemeen binnen de formatie plaats vinden. In Utrecht leidt dit inmiddels wel tot huisvestingsproblemen wat wordt opgelost met interne verbouwingen en twee tijdelijke extra lokalen op het terrein. We zijn blij met de kentering van de daling van het aantal aanmeldingen in Wierden. Met 130 aanmeldingen per jaar zouden we rond de 650-700 leerlingen uitkomen wat past in het nieuwe gebouw. In Rotterdam komen we met 140 aanmeldingen op een stabiele omvang van 750-800 leerlingen wat nog net in het gebouw past. In Utrecht groeien we met 200 aanmeldingen

per jaar naar 1050-1100 leerlingen. Dit past niet meer in het gebouw. Hiervoor is zoals eerder benoemd dan ook een aanvraag voor uitbreiding ingediend.

5.3.2 Leerlingaantallen po-scholen

De onderstaande tabel laat de groei in leerlingaantallen bij de po-scholen zien. In de tabel staan in de laatste kolommen de leerlingaantallen zoals opgenomen in de begroting 2023. In het groen staan de gerealiseerde aantallen met daarnaast de nieuwe prognose van de begroting 2024. Met ingang van 1 januari 2023 wordt de bekostiging van de po-scholen per kalenderjaar bepaald op basis van de 1 februari telling. Deze telling is bekend bij het opmaken van de begroting, waardoor de aantallen voor het volgende kalenderjaar goed kunnen worden voorspeld en de wijziging tijdens het jaar geen invloed heeft op het financiële resultaat tenzij er hierdoor minder of meer groepen worden gevormd.

Aantal leerlingen 1 okt		werkelijk					prognose		
		okt-19	okt-20	okt-21	okt-22	okt-23	okt-24	okt-25	okt-26
Totaal per 1 oktober	Arnhem	102	105	110	97	110	117	123	127
	Deventer	274	284	277	254	245	232	209	204
	Ede	257	253	279	274	271	266	257	253
	Totaal	633	642	666	625	626	615	589	584
aanmeldingen 1e jaar	Arnhem	13	11	22	7	17	17	17	17
	Deventer	27	40	23	28	31	20	25	30
	Ede	30	28	45	30	32	27	27	27
saldo zij-instroom	Arnhem	5	2	-6	-5	5	0	0	0
	Deventer	-7	3	0	-8	3	0	0	0
	Ede	3	1	7	-4	2	0	0	0

aantal leerlingen 1 februari

		feb-22	feb-23	feb-24	feb-25	feb-26
Totaal aantal lln	Arnhem	113	106	119	123	129
	Deventer	283	265	250	240	219
	Ede	283	284	285	286	287
	Totaal	679	655	654	649	635

In Arnhem hebben de investeringen in de leerlingenwerving resultaat opgeleverd en waren er relatief veel aanmeldingen. Jaarlijks wordt op grond van de identiteit een instandhoudingsbepaling verkregen ondanks het lage aantal leerlingen. Als die groei volgehouden wordt zal de school stapsgewijs groeien naar 140-150 leerlingen wat een gezonde basis geeft voor de toekomst. In Deventer is het aantal aanmeldingen conform begroting, wat betekent dat de school krimpt. De aanmeldingen voor het schooljaar 2023-2024 zijn tot nu toe laag waardoor een verdere krimp wordt verwacht. In Ede is het aantal aanmeldingen vrij stabiel rond de 30. We verwachten dat dit aantal iets omlaag gaat als we een school in Ede Noord starten omdat een aantal ouders dan voor deze school zal kiezen in plaats van de Rots in Ede Zuid.

5.3.3 Covid-subsidies

In totaal is in 2023 1.296.000 euro ontvangen aan NPO-gelden voor de periode januari tot en met juli 2023. Naast de NPO gelden hebben alle drie de vo-scholen 100.000 euro subsidie ontvangen voor het schooljaar 2022-2023 om plannen te maken hoe om te gaan werken met heterogene klassen. Er is ook extra subsidie toegekend voor het voorkomen van zittenblijvers.

	RDM	UTR	WRD	ARN	DEV	EDE	HTN	Totaal
beginstand (jan)	€ 164.235	€ 255.000	€ 188.000	€ 6.637	€ 10.314	€ 44.643	€ 183.299	€ 852.128
dotatie jan-jul	€ 0	€ 85.000	€ 81.000	€ 0	€ 0	€ 22.000	€ 95.302	€ 283.302
dotatie aug-dec	-€ 22.000	-€ 70.453	-€ 60.000	€ 0	-€ 10.000	-€ 738		-€ 163.191
dotatie bovenschools	€ 53.000	€ 65.000	€ 46.000	€ 7.670	€ 19.315	€ 19.454	-€ 210.439	€ 0
eindstand (dec)	€ 195.235	€ 334.547	€ 255.000	€ 14.307	€ 19.629	€ 85.359	€ 68.162	€ 972.239

Bovenstaande tabel laat zien dat drie scholen alle NPO-middelen in de periode januari tot en met juli hebben besteed. Drie andere scholen hebben een deel nog niet besteed, dit wordt gereserveerd in de NPO-reserve. In de periode augustus tot en met december hebben de meeste scholen een deel van hun NPO-reserves ingezet. Op het stafbureau in Houten (HTN) was in eerste instantie 5% van alle NPO-gelden gereserveerd voor mogelijke WW- en transitiekosten. Deze kosten bleken uiteindelijk minimaal waardoor deze gelden weer over de scholen zijn verdeeld zoals in de tabel is weergegeven. De onderste regel laat de NPO-reserve zien die eind 2023 nog beschikbaar is en ook in dit jaarverslag bij de reserves wordt weergegeven.

De NPO-gelden zijn heel divers ingezet zoals eerder in het jaarverslag is gemeld. Alle scholen hebben gekozen om een deel in te zetten voor klassenverkleining, extra instructie/ondersteuning en voor extra activiteiten. Daarnaast is er extra geïnvesteerd in de verbetering van ict voor het onderwijs, waaronder M365, dat in de Covid periode cruciaal bleek te zijn.

Alle drie de VO-scholen hebben subsidie ontvangen voor bevordering van heterogene klassen voor het schooljaar 2022-2023. De activiteiten zijn geëvalueerd en dit is gerapporteerd aan het DUO. Er is op de scholen veel behoefte aan flexibiliteit in de onderbouwklassen om klassen met twee niveaus aan te kunnen bieden en maatwerk voor leerlingen die binnen een niveau extra uitdaging nodig hebben. Deze subsidie heeft dit proces ondersteund en een goede stimulans gegeven. We zoeken naar goede manieren om dit structureel door te zetten binnen de mogelijkheden die we voorhanden hebben.

5.3.4 Overige subsidies

In 2022 werd er een subsidie beschikbaar gesteld voor de verbetering van basisvaardigheden. Alle scholen hebben zich hiervoor ingeschreven. Bij de loting is alleen een subsidie van 268k voor Ede toegekend voor de periode sept 2022 tot en met juli 2024. Eind 2022 zijn hiervoor plannen ontwikkeld en vanaf 2023 zijn de gelden hiervoor ingezet voor verbetering van de basisvaardigheden. In 2023 is er 142.000 euro ingezet en in 2024 wordt het resterende bedrag ingezet. De subsidie wordt ingezet voor ondersteuning van kleinere lesgroepen, training en opleiding van onder andere de taal- en rekencoördinatoren, het opzetten van een plan met leerlijn voor verbetering digitale vaardigheden en goed invulling geven van burgerschap. Voor de nieuwe inschrijvingsronde in 2023 voor de subsidie basisvaardigheden hebben alle scholen zich ingeschreven. Dit is echter niet toegekend omdat er is geselecteerd op de CBS achterstandsscore en daarin hebben onze scholen lage scores.

Alle drie de VO-scholen hebben een subsidie voor 'voorkomen van onnodig zitten blijven' gekregen voor het schooljaar 2023-2024. Dit wordt ingezet voor het monitoren van de leerontwikkelingen om tijdig deficiënties te kunnen opsporen en weg te werken en voor professionaliserings- en ontwikkelactiviteiten van leraren gericht op het voorkomen van onnodig zittenblijven en op het bieden van kansen, maatwerk en effectieve en kansrijke toepassing van het overgangsbeleid. De gelden worden breed ingezet voor mentoren, docenten, support en ook bijvoorbeeld voor extra ondersteuning bij hoogbegaafdheid. De activiteiten verlopen grotendeels conform planning en worden na afloop geëvalueerd.

De standaard strategische hrm gelden (voormalige ‘prestatiebox gelden’) zijn destijds bij het stoppen van de prestatiebox voor de schooljaren 21/22 en 22/23 toegekend. We hadden dit begroot voor het gehele jaar. Voor de zomer leek het erop dat deze gelden niet meer zouden worden verstrekt. De omvang van het risico was 60 euro per leerling (40-50k per vo-school en 6-16k per po-school). Na de zomer bleek toch dat dit werd verlengd en dat er ook een verhoging van 6% plaatsvond bij de vo-scholen (van 120 naar 127 euro plln). Voor 2024 worden deze middelen ook nog toegekend. Er is aangekondigd dat dit bedrag daarna (gedeeltelijk) via de nieuwe onderwijsregio’s wordt ingezet.

Er is een nieuwe subsidieregeling ‘voorkomen onnodig zittenblijven’ voor het vo. Er is 25k voor alle drie de vo-scholen aangevraagd en toegekend. Hiervan komt 10.000 euro in het resultaat dit jaar en 15.000 euro in 2024.

In december werden we verrast dat er opnieuw subsidie werd toegekend voor het voorkomen van voortijdig schoolverlaters (VSV). Dit is een bedrag van ca. 15.000 euro per vo-school.

De subsidie ‘Leerplusarrangement’, die we alleen voor onze school in Rotterdam (62.000 euro) kregen, komt in 2024 te vervallen en gaat over naar de subsidie ‘Onderwijskansen’. Hier komen alleen scholen met achterstandsscores voor in aanmerking, waar geen van onze scholen aan voldoet. We zien een tendens dat steeds meer subsidies op basis van deze achterstandsscores worden verdeeld. De problematiek van deze subsidies is ook bij onze scholen bekend. Doordat het nu een alles of niets verdeling is, zorgt dit ervoor dat het voor onze scholen vaak lastig is om middelen vrij te maken om de problemen aan te pakken.

5.3.5 Vereenvoudiging van de bekostiging

De vereenvoudiging van de bekostiging voor het vo is 1 januari 2022 ingevoerd met een overgangstermijn van vier jaar. De vereenvoudiging van de bekostiging in het po is 1 januari 2023 ingevoerd met een overgangsregeling van drie jaar. Bij de invoering voor het po was er sprake van een afboeking van de zogenaamde ‘eeuwigdurende vordering’ van in totaal 205.000 euro.

	eeuwigdurende vordering	
	bekostiging aug-dec	vordering
Arnhem	€ 192.574	-€ 39.685
Deventer	€ 396.152	-€ 81.638
Ede	€ 406.827	-€ 83.838
Totaal	€ 995.553	-€ 205.162

De geprognoseerde extra inkomsten bij ingang van de vereenvoudiging zijn destijds berekend via het berekeningsmodel van OCW. Voor de vo-scholen was dit ca 40.000 euro per school en bij de po-scholen ca 40.000 euro voor Deventer en Ede en -18.000 euro voor Arnhem.

In onderstaande tabel staat de werkelijke beschikking van de overgangsregeling in 2023 en het nieuwe berekeningsmodel. Voor Deventer en Utrecht pakte dit in 2023 veel slechter uit dan het eerdere model liet zien en wat we hadden begroot. Hier ligt een complexe bijzondere berekening onder die forse afwijkingen toont voor scholen met veel krimp (Deventer) en scholen met forse stijging (Utrecht). Er is contact geweest met de PO- en VO-Raad. Het ministerie is zich hiervan bewust maar compenseert dit pas als de bedragen nog veel hoger afwijken.

overgangsregeling vereenvoudiging

	2023	2024	2025
RDM	-€ 32.826	-€ 21.000	-€ 10.000
UTR	-€ 97.930	-€ 62.000	-€ 31.000
WRD	-€ 31.259	-€ 20.000	-€ 10.000
ARN	€ 14.339	€ 2.000	€ 11.000
DEV	-€ 53.599	-€ 38.000	-€ 26.000
EDE	-€ 29.836	-€ 19.000	-€ 10.000
Totaal	-€ 231.111	-€ 158.000	-€ 76.000

5.3.6 Energiekosten, verduurzaming en binnenklimaat

De energie is, met uitzondering van Rotterdam en Arnhem, via een aanbesteding ingekocht via 'energie voor scholen' voor de periode tot 2025. De prijs wordt per jaar bepaald en lag voor geheel 2023 al vast. De scholen worden via een dashboard gemonitord op energieverbruik per dag en per uur en op grond daarvan wordt stapsgewijs onderzocht hoe het verbruik verder teruggebracht kan worden. Daarbij wordt de juiste balans gezocht met het binnenklimaat. In 2023 hebben we het elektriciteitsverbruik met ca 5% en het gasverbruik met ca 10% weten terug te dringen wat een financiële besparing opleverde. Voor 2024 gaan de prijzen stijgen omdat de huidige leverancier dreigde failliet te gaan. In onderhandeling met de Amerikaanse investeringsmaatschappij hierachter is tot een compromis gekomen en is er voor de resterende twee jaar een nieuwe leverancier gevonden.

In Arnhem ligt het onderhoud en energie bij de gemeente. In Rotterdam moeten we binnen het gebouwencomplex verplicht van één partij energie afnemen. Die partij heeft de prijzen in januari 2022 met ruim 100% verhoogd en deed dit nogmaals met ruim 100% per januari 2023 waardoor hier in korte tijd een verviervoudiging van de kosten plaats vindt waar we maar beperkt op kunnen sturen. Voor 2024 is een verlaging van de energieprijzen aangekondigd.

We zien al een vermindering van de verbruikskosten ontstaan door de monitoring en bijpassende maatregelen. In de toekomst hopen we met investeringen in zonnepanelen in Ede, Deventer en Utrecht de duurzaamheid verder te verbeteren en de kosten te verminderen.

5.3.7 Groot onderhoud en bestemmingsreserve

In 2019 is er voor gekozen om het groot onderhoud te activeren en jaarlijks het verschil tussen de 'gemiddelde kosten' gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan en de 'werkelijke kosten' van groot onderhoud in dat jaar in een bestemmingsreserve te doteren. In onderstaande tabel worden de in de exploitatie opgenomen onderhoudskosten, de afschrijvingen en de toevoegingen aan de bestemmingsreserves getoond. Voor Wierden starten we met deze systematiek na de oplevering van de nieuwbouw in 2024. Tot die tijd is er uit de huidige lage groot-onderhoudskosten 60.000 euro per jaar gereserveerd voor de nieuwbouw. In Arnhem is het groot onderhoud voor rekening van de gemeente. In Deventer is er sprake van een nevengebouw wat grotendeels wordt verhuurd en onder privaat vermogen is ondergebracht. De dotatie voor het nevengebouw is ook onder publiek vermogen toegevoegd omdat dit ook het afgelopen jaar bekostigd is uit publieke middelen. In Deventer is samen met de gemeente in de afgelopen jaren het benodigde onderhoud in kaart gebracht. De uitkomsten van dit traject is onderdeel geworden van het integraal huisvestingsplan van de gemeente. Het traject zal in 2024 worden voltooid. Daarna worden de investeringsplannen en meerjarenonderhoudsplannen geactualiseerd.

	EDE	DEV	DEV-prive	RDM	UTR
geïndexeerd budget mjop 2023	€ 61.194	€ 44.266	€ 25.042	€ 80.959	€ 117.719
afschrijving (42100+42160+42170)	€ 1.524	€ 0		€ 6.469	€ 888
exploitatie (43200)	€ 45.616	€ 6.182	€ 6.182	€ 50.692	€ 48.286
in dotatie bestemmingsreserve (43290)	€ 14.054	€ 38.085	€ 18.861	€ 23.798	€ 68.545
extra dotatie	€ 40.000				
MJOP jaarlijkse reservering vervanging	€ 15.000			€ 35.000	€ 20.000

In Rotterdam liggen de kosten voor het onderhoud veel hoger dan de bekostiging daarvoor. Er zijn gesprekken met de gemeente over een oplossing. Dit is echter een complex proces. Vooralsnog houdt de school in de begroting rekening met deze hoge onderhoudskosten.

5.3.8 Loonontwikkelingen cao

In juli 2023 is er een loonsverhoging in het po en vo doorgevoerd van 10% met een looptijd tot oktober 2024 en daarbij een eenmalige gestaffelde uitkering in november 2023. Daarnaast wordt de onbelaste woon-werk vergoeding verhoogd vanaf januari 2024. De hogere bekostiging in 2023 is voldoende om de loonstijging op te vangen.

5.3.9 Ouderbijdragen

In de communicatie is conform de aangescherpte wetgeving duidelijk gecommuniceerd dat de ouderbijdrage vrijwillig is. Het percentage betaalde ouderbijdragen blijft vrij stabiel en verschilt per school tussen de 82% en 97%. Door middel van een steunfonds kunnen we de ouders die dit nodig hebben ondersteunen zodat dit geen gevolgen heeft voor de leerlingen.

5.3.10 Inhuur personeel, tekorten arbeidsmarkt en eigen risicodrager Vervangingsfonds

De arbeidsmarkt is in de afgelopen jaren verder onder druk komen te staan. Het vinden van personeel is erg lastig, met hogere wervingskosten en vervangingskosten voor tijdelijk personeel. Daarbij lukt het bij de po-scholen steeds minder vaak om bij vervangingen te voldoen aan de eisen van het vervangingsfonds, waardoor niet alle uren declarabel zijn. Er is dan ook na een traject besloten om per 1 januari 2023 eigen risicodrager te worden voor het vervangingsfonds. Dit geeft meer ruimte voor inzet van derden voor vervangingen en levert ook een financieel voordeel op. Vacatures worden altijd breed uitgezet en bij voorkeur ingevuld door het aannemen van personeel. Met name bij vervangingen zien we dat vaak via een externe partij wordt ingehuurd. De totale kosten voor personeel niet in loondienst voor de reguliere bezetting bedroeg in 2023 138.000 euro, ca 0,6% van onze salariskosten. Het bedrag is veel lager dan in 2022. Het is gelukt om alle openstaande vacatures in te vullen, echter wel vaak met een langere doorlooptijd. Daarnaast is er in 2023 personeel ingehuurd voor vervanging. Van de totale vervangingskosten is ca 250.000 euro personeel niet in loondienst. Dit is ongeveer 25% van de totale ingezette vervangingskosten.

5.3.11 Overige belangrijke ontwikkelingen

De schoonmaakcontracten zijn in 2023 opnieuw aanbesteed. Gemiddeld heeft dit geleid tot een prijsstijging van 16%. Het betreft een contract van drie jaar met de mogelijkheid om dit 7 keer een jaar te verlengen.

De tot nu toe gangbare methode om boeken te kunnen huren is vanaf 2023/2024 niet meer mogelijk door de opstelling van de drie grote uitgeverij in deze branche. We worden gedwongen naar afname van een digitale methode te gaan in combinatie met een goedkope printversie van het leer- en

werkboek. Dit zal naar verwachting een verhoging van de kosten met zich meenemen waar in de begroting al rekening mee was gehouden. We oriënteren ons nog hoe we hier het beste op kunnen anticiperen.

5.4 Eigen Vermogen, Reserves en Voorzieningen

5.4.1 Voorzieningen

Jaarlijks wordt er voor toekomstige jubileumgratificaties een bedrag gespaard via de voorziening. In totaal is hier 178.000 euro voor in de voorziening opgenomen.

In de cao vo is een regeling opgenomen voor levensfasebewust personeelsbeleid. Alle personeelsleden hebben het recht om een keuze te maken voor de inzet van 90 klokuren per jaar op fulltimebasis. Veel personeelsleden hebben in het verleden gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te sparen voor opname op een later moment. Door het nieuwe beleid sinds 2023 worden de uren ingezet in het jaar en alleen gespaard als er een concreet doel is voor werkdrukvermindering op korte termijn. Dit heeft er toe geleid dat deze voorziening is afgenomen naar 1.229.000 euro.

Er is een voorziening van 328.000 euro gevormd voor de loondoorbetalingsverplichtingen gedurende de eerste twee ziektejaren voor personeelsleden die mogelijk geheel of gedeeltelijk arbeidsongeschikt zullen blijven. De stijging ten opzichte van vorig jaar komt met name doordat we eigen risicodrager zijn geworden voor de ziektewet sinds augustus 2023 in combinatie met het hoge verzuim.

Er is een voorziening van 56.000 euro gevormd voor het eigen risicodeel van 25% van toekomstige WW-uitkeringen van oud-medewerkers van de vo-scholen. Dit is ter dekking van de toekomstige uitkeringsverplichtingen. De kosten bij de po-scholen zijn grotendeels gedekt vanuit het participatiefonds met een eigen risico van 10% indien de procedures goed zijn gevolgd.

Sinds 2020 is ook bij tijdelijke dienstbetrekkingen een transitievergoeding verschuldigd. We hebben de mogelijke risico's hiervoor geïnventariseerd. Er zijn relatief weinig tijdelijke contracten zonder uitzicht op vaste indienstneming. De uitkeringen in 2022 en 2023 waren relatief laag. De risicobedragen zijn ten opzichte van de begroting beperkt. Daarom is ervoor gekozen om geen aparte voorziening op te nemen.

5.4.2 Ontwikkeling eigen vermogen en algemene reserves

In 2021 is er beleid vastgesteld voor de gewenste omvang en allocatie van de reserves.

De gewenste omvang van de eigen-vermogenspositie wordt bepaald op grond van de volgende vijf uitgangspunten:

- De financiële middelen besteden we zo direct mogelijk aan de doelstelling van de Passie.
- We handhaven een gezonde liquiditeitspositie.
- We financieren de vaste activa op onze balans uit eigen middelen.
- We borgen de continuïteit met goed risicomanagement.
- Er is binnen het eigen vermogen ruimte voor het behalen van de strategische doelen.

Er is een uitgebreide risicomanagementrapportage gemaakt in 2020, die jaarlijks wordt geüpdatet.

De gewenste omvang van ons eigen vermogen buiten de bestemmingsreserves is vastgelegd op 15% van de baten, waarvan 5% als algemene reserve bij de scholen en 10% bovenschools. Daarmee kwam de oude reserve financiële vaste activa te vervallen, dit is onderdeel van de 15%. De omvang is iets lager dan de signaleringswaarden door de forse investeringen in activa.

	2022	2023
Baten minus eenmalige subsidies	€ 26.043.000	€ 28.710.762
Gewenste omvang eigen vermogen (15%)	€ 3.906.040	€ 4.306.614
Signaleringswaarde bovenmatig publiek eigen vermogen	€ 3.436.736	€ 4.594.610

Berekening signaleringswaarde december 2023:

- 5% van de baten € 30.430.680 is € 1.521.534
- financiering vaste activa € 3.073.076

Het totale publieke eigen vermogen van de Passie is 8.092.763 euro. Het verschil met de signaleringswaarde komt met name door de bestemmingsreserve, wat verderop is toegelicht.

De gewenste omvang eigen vermogen wordt berekend op grond van 15% van 28.711.000 euro, dit zijn de totale baten minus alle eenmalige subsidies (met name NPO) die zijn ontvangen in 2023. Door de forse stijging van de bekostiging en ook overige baten is dit bedrag ook fors gestegen. Die omzet was in 2022 26.043.000 euro.

De signaleringswaarde van 2022 is gecorrigeerd ten opzichte van het jaarverslag 2022 doordat de waarde van de vaste activa is bijgesteld in overleg met de nieuwe accountant. In de berekening destijds werden alle investeringen geactiveerd en stond daar tegenover een ontvangen post van de gemeente. In dit jaarverslag is het saldo geactiveerd waardoor het geactiveerde bedrag lager is. De oude signaleringswaarde was 4.447.180 euro. De nieuwe waarde is hierboven weergegeven

Na de oplevering van de nieuwbouw in Wierden zal de activa toenemen met ca 800.000 euro investeringen in de inrichting. Hierdoor zal naar verwachting de signaleringswaarde volgend jaarverslag in 2024 fors hoger uitkomen. December 2022 is 10% van de eigen 900.000 euro bijdrage voor de nieuwbouw in Wierden geactiveerd en december 2023 is 90% geactiveerd; een percentage wat aansluit bij de status van het project wat voor 90% is voltooid en uiteindelijk 1 februari is opgeleverd.

De scholen hebben conform ons beleid als taak om 5% van hun baten als schoolgebonden reserve aan te houden. Er zijn schommelingen per school. Utrecht heeft een positieve schoolgebonden reserve waarvan was begroot dat dit in 2023 zou worden afgebouwd door extra bestedingen. Door de extra inkomsten met relatief beperkte kosten hier tegenover is dit niet gebeurd. Ook in Wierden viel het resultaat daardoor hoger uit en is er 40k extra toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor krimp. In Rotterdam viel het resultaat juist slechter uit door een eenmalige tegenvaller binnen de huisvestingskosten van 71k. Dit wordt ten laste gebracht van de bijzondere reserve voor huisvesting die hiervoor is opgericht. In Arnhem wordt de vrije schoolgebonden reserve geïnvesteerd voor verbetering van de continuïteit en kwaliteit. Dit heeft in 2023 tot een afname van 30.000 euro geleid. In Deventer was begroot om 20.000 euro in te lopen op het negatieve saldo van de vrije schoolgebonden reserve. Dit is door een tegenvallend resultaat niet gelukt. Voor 2024 is opnieuw een positief resultaat begroot om dit alsnog af te bouwen. In Ede was er sprake van een positief

resultaat waarvan 40.000 euro is toegevoegd aan de reserve groot onderhoud en een kleine toename van de vrije reserve.

Conform het beleid is het resultaat, dat na de toevoegingen aan de bijzondere bestemmingsreserves resteert, toegevoegd aan de vrije bestemmingsreserves:

	2023	2022
• vrije bestemmingsreserve vo-scholen	€ 324.789	€ 340.968
• vrije bestemmingsreserve po-scholen	€ 13.825	€ 27.319
• vrije bestemmingsreserve bovenschools	€ 301.409	€ 422.329
• totaal vrije bestemmingsreserve	€ 640.023	€ 790.616

Het beleid is dat de vrije bestemmingsreserves in drie jaar worden besteed met focus op onze strategische doelen. De gerealiseerde daling past binnen dit beleid. De daling was minder dan begroot met name doordat het resultaat in Utrecht fors hoger uitviel en bovenschools een aantal projecten zijn doorgeschoven naar aankomend jaar. In 2023 is er geïnvesteerd in de speerpunten van ons beleid groei, profilering en innovatie. Door de extra inkomsten met name uit subsidies en vanuit de samenwerkingsverbanden daalden de vrije reserves minder dan verwacht. In overleg met het cmt en de gmr-en is op hoofdlijnen vastgelegd hoe we de bovenschoolse vrije reserves willen besteden voor onze speerpunten. Dit is voor de gewenste groei uitgevoerd in uitgaven voor de leerlingwerving met focus op Arnhem en Wierden en voor het onderzoek naar het mogelijk stichten van nieuwe scholen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot investeringen om in Ede Noord een nieuwe school op te richten. De geplande investeringen in innovatie en profilering zijn maar gedeeltelijk uitgevoerd en voor een groot gedeelte opgeschoven naar 2024 en 2025. Met de scholen en bovenschools worden afspraken gemaakt om de huidige reserve binnen twee tot vier jaar in te zetten voor het onderwijs en het afgesproken meerjarenbeleid. Voor 2024 is 240.000 euro begroot om van de vrije bovenschoolse reserve te besteden aan de strategische doelen. En ca 250.000 euro van de schoolgebonden vrije reserves in te zetten op de scholen in Utrecht, Arnhem en Wierden.

5.4.3 Ontwikkeling bestemmingsreserves

De reserve voor groot onderhoud is elders in het jaarverslag toegelicht en is conform het afgesproken beleid gegroeid naar € 462.915 voor de vo-scholen en € 321.971 voor de po-scholen. In Ede is er afgelopen jaar € 40.000 euro extra toegevoegd omdat de reserve zeer laag is en er grote investeringen zijn te verwachten.

De nieuwbouwreserve voor Wierden is conform begroting verhoogd naar € 1.120.000, waarmee bij oplevering van de nieuwbouw de gehele afgesproken eigen bijdrage van € 900.000 wordt bereikt en er € 220.000 beschikbaar is om de forse lasten voor investeringen in de inrichting op te vangen.

Van de ontvangen NPO-gelden voor 2023 is € 58.000 bij de po-scholen en € 178.000 bij de vo-scholen niet besteed. Dit is via een bestemmingsreserve gealloceerd voor inzet in de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025. Bovenschools is er € 115.000 in mindering gebracht op de NPO-reserve. Er was 5% van de baten gereserveerd voor mogelijke WW- en transitiekosten die in de praktijk minimaal blijken te zijn. Daarom is dit nu alsnog gealloceerd bij de scholen om vanuit de schoolgebonden NPO reserves dit conform de vastgelegde doelstellingen te besteden.

Daarnaast zijn er nog twee bijzondere bestemmingsreserves. Er is voor huisvesting bij Rotterdam € 200.000 in een bestemmingsreserve apart gezet. Dit bedrag is grotendeels bepaald door de meevaller in 2021 rond huisvestingskosten, met name de energie verevening. In 2023 was er een

eenmalige tegenvaller van de huisvestingskosten door hoge energiekosten van € 71.000 die nu van deze bestemmingsreserve wordt gefinancierd. Hiermee neemt de reserve af naar € 129.000. We verwachten dat de jaarlijkse kosten veel hoger gaan uitvallen dan de rijksbekostiging en willen met deze reserve de jaarlijkse kosten omlaag brengen. Er zijn diverse gesprekken geweest met de gemeente Rotterdam om hier duidelijkheid over te krijgen wat helaas diverse keren is vertraagd. We verwachten dat er in 2024 meer duidelijkheid komt waarna er definitieve plannen voor deze bestemmingsreserve worden gemaakt. In Wierden is er € 100.000 in een bestemmingsreserve gereserveerd omdat we extra kosten verwachten door de krimp in leerlingaantallen en daarmee de krimp van de formatie wat na het wegvallen van de gereserveerde NPO-gelden een forse druk op de begroting zet. Er is € 40.000 extra vanuit het resultaat toegevoegd. Dit is de taakstelling die in de begroting 2024 aanwezig is en zo kan worden opgevangen. Deze reserve zal in 2024 en 2025 worden ingezet.

De private bestemmingsreserves van de po-scholen betreffen nog niet bestede ouderbijdragen en in Deventer een deel voor onderhoud van het nevengebouw wat privaat wordt gebruikt. In Deventer is er een correctie gemaakt van € 21.000 op het private vermogen omdat sinds de toetreding van deze school bij de Passie een aantal kosten publiek waren geboekt die ten koste van het private vermogen hadden moeten worden geboekt.

5.5 Investerings en afschrijvingen

In 2023 waren de investeringen hoger dan de afschrijvingen. We verwachten een jaarlijkse groei door de inhaalslag van de ict-investeringen en doordat er steeds meer groot onderhoud wordt geactiveerd sinds we op activatie zijn overgegaan in 2019. De investeringen zijn over het algemeen redelijk conform begroting uitgevoerd met verder weinig bijzondere investeringen conform het investeringsbeleid.

5.6 Kengetallen en kasstromen

5.6.1 Kengetallen

	Gemiddeld VO	De Passie 2022	De Passie 2023	Signalerings- grenzen
Financiële doelmatigheid				
Weerstandsvermogen / totale baten		27,7%	27,1%	< 5%
Financiële continuïteit				
Solvabiliteit II	0,60	0,64	0,70	< 0,30
Liquiditeit	1,57	2,08	2,66	< 0,50
Rentabiliteit	2,00	0,54	1,57	> -3% < 3%
Absolute omvang liquide middelen		10.015k	10.468k	< 100k

Voor de beoordeling van de jaarrekening over 2023 zijn de door de Inspectie van het Onderwijs kengetallen en signaleringswaarden hier weergegeven. De Passie valt onder grootste instellingen; dit zijn besturen met totale baten van meer dan 25 miljoen. De kengetallen laten zien dat De Passie een ruime solvabiliteit en liquiditeit heeft. Na de beoogde afbouw van de vrije bestemmingsreserve

zal dit afnemen alhoewel door de gekozen systematiek van gebruik van bestemmingsreserve voor groot onderhoud dit ten opzichte van de branche en signaleringswaarde altijd ruimer zal zijn.

5.6.2 Kasstromen

De liquiditeit is gestegen van 10,0 miljoen naar 10,5 miljoen zoals de kasstroom uit de jaarrekening laat zien. Dit komt met name door het positieve exploitatieresultaat.

5.7 Continuïteitsparagraaf, risicomanagement en vooruitblik 2024

In deze paragraaf wordt overeenkomstig de regelgeving van de overheid inzicht geboden in het voorgenomen beleid in de jaren volgend op het verslagjaar en de gevolgen daarvan voor de financiële positie van de Passie.

Aantal leerlingen en personeel bezetting (A1)

De (verwachte) ontwikkeling van het aantal leerlingen is als volgt:

	werkelijk				prognose		
	okt-20	okt-21	okt-22	okt-23	okt-24	okt-25	okt-26
Rotterdam	698	712	765	768	776	794	771
Utrecht	896	935	959	1016	1050	1062	1059
Wierden	682	660	655	655	655	644	676
Totaal VO	2276	2307	2379	2439	2481	2499	2506
Arnhem	105	110	97	110	117	123	127
Deventer	284	277	254	245	232	209	204
Ede	253	279	274	271	266	257	253
Totaal PO	642	666	625	626	615	589	584
Totaal	2.918	2.973	3.004	3.065	3.096	3.088	3.090

De aantallen in dit overzicht zijn afgeleid van de vastgestelde begroting voor 2024 en de meerjarenramingen voor 2025 tot 2026. Bij het opstellen van het formatieplan per schooljaar worden deze aantallen steeds geactualiseerd met een eigen systematiek die we met prognoses van externen toetsen. De realisatie van de nieuwbouwplannen voor de school in Wierden kan een positieve invloed hebben op het aantal aanmeldingen van nieuwe leerlingen. De school in Wierden staat echter in een krimpregio. De ontwikkeling van het aantal leerlingen is daarom voor deze school moeilijker in te schatten dan voor de andere scholen. Over het algemeen is er sprake van een stabiele ontwikkeling en prognoses. Daarop is Deventer de uitzondering. De afgelopen jaren zijn de aantallen gekrompen en dit is ook de verwachting naar de toekomst toe. In Arnhem en in Wierden lijkt er juist een kentering van de daling van de leerlingenaantallen van de jaren ervoor.

We verwachten op grond van deze leerlingaantallen de volgende ontwikkeling in formatie:

	jan-24	aug-24	aug-25	aug-26
RDM	63,6	61,4	61,6	61,1
UTR	82,8	83,8	84,8	84,7
WRD	54,1	51,8	49,4	50,6
Totaal VO	200,5	197	195,8	196,4
ARN	6,8	7,2	7,7	7,9
DEV	15,5	14,4	13,9	13,1
EDE	17,5	17	15,9	15,2
EDN	1,3	1,6	2,3	3,3
Totaal PO	41,1	40,2	39,8	39,5
Stafbureau	12,8	12,8	12,8	12,8
Totaal	254,4	250	248,4	248,7

*opmerking: EDN is Ede Noord de Tamboerijn.

Naar verwachting zal vanaf augustus 2024, doordat de NPO-reserves al fors zijn afgebouwd, de formatie ook verder gaan krimpen.

De formatie in de begroting 2024 en in de prognose voor aankomende jaren is als volgt verdeeld:

	DIR	OOP	OP	Totaal
Rotterdam	1,0	11,2	51,0	63,2
Utrecht	1,0	17,4	65,0	83,4
Wierden	1,0	9,6	42,6	53,1
Arnhem	0,8	0,8	6,0	7,6
Deventer	0,9	2,8	11,8	15,5
Ede	0,8	0,8	15,1	16,7
Houten	1,0	11,4	0,4	12,8
Totaal	6,5	53,9	191,9	252,2

	2024	2025	2026	2027
DIR	6,5	6,3	6,3	6,3
OOP	53,9	53,4	53,4	53,3
OP	191,9	187,9	185,1	184,7
Totaal	252,2	247,6	244,8	244,3

Hierin zijn de NPO-bestedingen verwerkt.

Door de vaststelling van het meerjarenbeleidsplan is de koers duidelijk tot 2026. Er wordt geïnvesteerd in groei, innovatiekracht en profilering. De investeringen zijn in hoofdlijnen vastgelegd vanuit de vrije bovenschoolse reserve en worden gaandeweg het traject meer gespecificeerd.

Het onderwijskundige meerjarenbeleid conform de zes kernkarakteristieken van ons onderwijsconcept zal komende jaren doorgezet worden.

We verwachten dat op het gebied van onderzoek en kwaliteitszorg geen grote veranderingen plaatsvinden. Het personeelsbeleid blijft veel aandacht krijgen, waarbij het een uitdaging zal zijn om voldoende personeel te vinden.

Voor de jaren 2024-2027 voorzien we geen bijzondere grote investeringen met uitzondering van de afronding voorjaar 2024 van de nieuwbouw in Wierden. De nieuwbouw in Wierden vraagt een eigen bijdrage van 900.000 euro. Dit bedrag is gereserveerd in de bestemmingsreserve. Daarnaast zal er ca 800.000 euro in inrichting worden geïnvesteerd waarvan ruim 200.000 euro is gereserveerd in de bestemmingsreserve. We hopen dat de nieuwbouw vervolgens tot meer nieuwe leerlingen mag leiden.

We hopen een nieuwe school te mogen starten in Ede Noord. Als hiervoor geen bekostiging komt zal dit vanuit de vrije reserve gefinancierd moeten worden. In 2024 is hiervoor een bedrag apart gezet. De situatie wordt jaarlijks geëvalueerd.

Er is een plan ontwikkeld voor renovatie van ons schoolgebouw van de Rots in Ede. De gemeente is plannen voor de wijk aan het voorbereiden. Dit wordt afgewacht tot definitief tot renovatie wordt overgegaan. Wel wordt er op korte termijn geïnvesteerd in zonnepanelen en schouwisolatie. In Deventer hopen we voor nieuwbouw in aanmerking te komen. Indien dit niet het geval is moet er een plan gemaakt worden hoe het huidige gebouw kan worden gerenoveerd.

Duurzaamheid is een belangrijk thema voor de Passie vanuit haar identiteit. In de nieuwbouwprojecten en bestaande gebouwen krijgt dit veel aandacht en dit is ook opgenomen in het strategisch beleidsplan. Er wordt onder andere geïnvesteerd in energie besparende maatregelen en zonnepanelen.

5.8 Meerjarenbalans en meerjarenbegroting (A2)

Hieronder volgt de meerjarenbegroting 2024-2027 en de meerjarenbalans zoals vastgesteld december 2023. Op grond van prognoses van de leerlingaantallen en met de nu bekende omstandigheden verwachten we een negatief resultaat de aankomende jaren. Dit komt met name door de begrote inzet van de bestemmingsreserves, waaronder de NPO-gelden en de nieuwbouw in Wierden.

Balans na resultaatbestemming per 31-12-2023 - 2027

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027
ACTIVA					
<i>Vaste activa</i>					
Materiële vaste activa	3.073.076	5.240.076	4.710.076	4.111.076	3.752.076
Totaal vaste activa	3.073.076	5.240.076	4.710.076	4.111.076	3.752.076
<i>Vlottende activa</i>					
Vorderingen	667.976	667.976	667.976	667.976	667.976
Liquide middelen	10.467.999	8.600.999	9.130.999	9.729.999	10.088.999
Totaal vlottende activa	11.135.975	9.268.975	9.798.975	10.397.975	10.756.975
TOTAAL ACTIVA	14.209.052	14.509.052	14.509.052	14.509.052	14.509.052

PASSIVA					
<i>Eigen vermogen</i>					
Algemene reserve	4.317.267	4.317.267	4.317.267	4.317.267	4.317.267
Bestemmingsreserve publiek	3.775.496	2.442.196	1.749.787	1.147.369	616.442
Bestemmingsreserve privaat	131.175	131.175	131.175	131.175	131.175
Totaal eigen vermogen	8.223.938	6.890.638	6.198.229	5.595.811	5.064.884
Voorzieningen	1.791.022	1.851.022	1.851.022	1.851.022	1.851.022
Kortlopende schulden	4.194.091	5.527.392	6.219.801	6.822.219	7.353.145
TOTAAL PASSIVA	14.209.052	14.269.052	14.269.052	14.269.052	14.269.052

Staat van baten en lasten over 2023-2027

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	Exploitatie 2023	Exploitatie 2024	Exploitatie 2025	Exploitatie 2026	Exploitatie 2027
	€	€	€	€	€
BATEN					
Rijksbijdragen	29.109.160	28.671.264	28.779.917	28.958.227	28.853.243
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	249.276	255.500	255.500	255.500	255.500
Overige baten	965.891	841.664	842.294	843.134	844.184
Totaal baten	30.324.327	29.768.428	29.877.711	30.056.861	29.952.927
LASTEN					
Personeelslasten	24.107.913	24.918.566	24.404.369	24.504.897	24.439.004
Afschrijvingen	463.766	659.088	706.714	670.083	632.792
Huisvestingslasten	1.856.037	2.087.400	2.047.400	2.056.150	2.056.150
Overige lasten	3.408.443	3.736.674	3.561.637	3.528.148	3.455.907
Totaal lasten	29.836.159	31.401.728	30.720.120	30.759.278	30.583.854
Saldo baten en lasten	488.167	-1.633.300	-842.409	-702.418	-630.927
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	93.920	300.000	150.000	100.000	100.000
Totaal resultaat	582.087	-1.333.300	-692.409	-602.418	-530.927

Van het eigen vermogen is er 131k privaat en de rest publiek. De omvang van het private vermogen blijft naar verwachting de aankomende jaren gelijk aan deze omvang.

De voorzieningen zijn gelijk gehouden in de prognose voor de aankomende jaren. Enerzijds zal dit oplopen door de jaarlijkse stijging, echter verwachten we de aankomende jaren ook dat een aantal voorzieningen zal afnemen. Mogelijk zal dit toch nog afwijken, maar dit heeft geen grote gevolgen voor de liquiditeit en solvabiliteit.

5.9 Vooruitblik 2024

Vanuit de resultaten over 2023 en de laatste ontwikkelingen zijn er een aantal zaken die ook invloed hebben op het resultaat in 2024.

5.9.1 Gevolgen resultaten 2023

Conform ons beleid hanteert iedere school een nulbegroting en worden schommelingen opgevangen binnen de eigen schoolgebonden reserve. Dit betekent dat het resultaat van 2023 gevolgen heeft voor de begroting van aankomende jaren. Omdat de resultaten bij het opmaken van de begroting al goed ingeschat waren is dit al in de begroting van 2024 verwerkt. In Utrecht zijn er extra bestedingen begroot en in Rotterdam en Deventer wordt er in de formatie juist rekening mee gehouden om het ontstane tekort door de groei weer op te vangen. Bovenschools was het resultaat positiever dan begroot, echter is door de forse groei in baten de norm voor het eigen vermogen ook fors gestegen en daardoor de ruimte in de vrije reserve iets gedaald en worden de plannen daarop aangepast.

5.9.2 Gevolgen ontwikkeling leerlingaantallen

In de begroting van 2024 zijn de werkelijke leerlingaantallen van februari/oktober 2023 al verwerkt en behoeft dit dus geen bijstelling. Bij het maken van dit verslag is er nog geen zicht op de te verwachten wervingsresultaten bij de vo-scholen. De drie po-scholen hebben zich afgelopen vier maanden iets onder de prognose ontwikkeld. In de op te maken formatieplannen 2024-2025 zal hierop geanticipeerd worden.

5.9.3 Belangrijke ontwikkelingen huisvesting

Er zijn naast de eerder genoemde nieuwbouw in Wierden een aantal ontwikkelingen die nog grote invloed kunnen hebben op de huisvestingslasten in 2024. In Utrecht is er overleg met de gemeente over structurele en tijdelijke uitbreiding. In Rotterdam dient er nog duidelijkheid te komen rond de hoge exploitatiekosten en dienen mogelijke beheersmaatregelen te worden bepaald. In Deventer is een renovatie nodig wanneer mogelijke nieuwbouw niet doorgaat. Voor Ede en Deventer worden er plannen gemaakt om het binnenklimaat en de duurzaamheid te verbeteren, waaronder mogelijke investeringen in zonnepanelen. Ook in Utrecht zijn plannen voor aanschaf van zonnepanelen.

De energieprijzen stijgen in 2024 voor gas 6-8% en voor elektriciteit 30-35% waar in de begroting rekening mee is gehouden. In Rotterdam daalt dit ruim 60% wat een meevaller is in de begroting.

5.9.4 Vervangingskosten, vervangingsfonds, ziektewet en participatiefonds

De hogere vervangingskosten met name in het po en in mindere mate ook voor het vo zijn voor de begroting een aandachtspunt. Vanaf 1 januari 2023 zijn we eigen risico drager waarmee we meer flexibiliteit hebben bij de vervanging, wat naar verwachting financieel ook aantrekkelijk zal zijn echter nu door het hoge verzuimpercentage onder druk staat.

We zijn sinds 1 juli 2023 eigen risicodragers voor de ziektewet. Door de aanwezigheid van veel zieken lijkt dit op korte termijn financieel een tegenvaller waarvoor een voorziening is opgebouwd.

Het participatiefonds is veranderd sinds 1 augustus 2022. De risico's voor de Passiescholen lijken beperkt. Mogelijk zal hiervoor in de toekomst nog extra middelen in een reserve of voorziening apart moeten worden gezet, echter naar verwachting en gedurende het afgelopen jaar zijn de gevolgen beperkt.

5.9.5 NPO/ Covid-subsidies ontwikkelingen

De NPO-reserves worden ingezet met de verplichting dat dit uiterlijk in het schooljaar 2024-2025 plaats vindt. Hierdoor nemen deze reserves snel af wat veel impact heeft op de formatie.

5.9.6 Overige belangrijke ontwikkelingen

De prijsstijgingen door de inflatie zorgen voor hogere kosten over alle bestedingen. Hier is zoveel mogelijk rekening mee gehouden bij het opstellen van de begroting.

5.10 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

5.10.1 Risico's (B2)

De belangrijkste risico's voor de Passie zijn

- Fluctuatie in leerlingaantallen in de instroom
- Reputatieschade
- Instabiliteit in en onvolledige indexatie van de bekostiging
- Bekostiging en betaalbaarheid van huisvesting
- Vertraging van gewenste onderwijskundige ontwikkelingen onder andere als gevolg van overladen beleidsagenda of pandemie
- Werkdruk voor personeel
- Hogere kosten voor vervanging bij ziekte e.d.
- Nieuwbouw in Wierden

Met name de fluctuaties in leerlingenaantallen kunnen forse financiële gevolgen hebben. Dit is meegenomen in het beleid rond de omvang van het eigen vermogen en met de omvang van 15% van de baten is dit goed op te vangen. De aankomende jaren is er sprake van nog extra buffer in de vrije bestemmingsreserve en zijn de risico's beperkt.

Met het beleid van de gewenste omvang van de reserves is geanticipeerd op alle genoemde risico's. Daarnaast worden er jaarlijks prognoses gemaakt van de leerlingaantallen en vindt goede monitoring plaats waardoor snel geanticipeerd kan worden bij de formatieplanning. Bij externe perscontacten en mogelijke reputatieschade worden altijd in een vroeg stadium de marketing en communicatiemedewerker en de bestuurder zelf betrokken. De Passie volgt de ontwikkelingen van de bekostiging vanuit nieuwsbrieven en overleggen voor controllers. Daarmee zijn we goed op de hoogte rond indexaties en kunnen we hier desgewenst in de begroting of formatie tijdig op anticiperen. In 2024 is er een risico doordat de bekostiging nog niet vastligt en de salarisstijging al wel. We volgen de adviezen van de PO- en VO-Raad hierin op. We monitoren in de managementrapportages de voortgang van de gewenste onderwijskundige ontwikkelingen. Er is extra aandacht voor de indicator van de doorstroom in de bovenbouw bij de vo-scholen aangezien die onder druk staat. De werkdruk voor personeel heeft veel aandacht zoals bij het hoofdstuk personeel is beschreven. In de planning & control cyclus worden de kosten voor vervangingen gemonitord. De werkdruk en vervangingskosten hebben veel aandacht in de toerusting en ondersteuning van leidinggevenden en bij het vormen van beleid. De huisvestingskosten zijn goed in

beeld gebracht met actuele meerjarenonderhoudsplannen en waar nodig wordt hierop bijgestuurd tijdens de gesprekken die vier keer per jaar met de directeuren plaats vinden.

Voor de nieuwbouw in Wierden is de Passie eigen bouwheer. Er is een aparte risicorapportage gemaakt met beheersmaatregelen, die elk stuurgroep overleg wordt bijgewerkt. Het grootste risico was de prijsstijgingen door de oorlog in Oekraïne die daardoor legitiem boven het aanbestedingsbedrag kunnen worden gefactureerd. Hiervoor is in 2023 overleg geweest met de aannemer en met de gemeente. De aannemer heeft de mogelijke financiële impact in kaart gebracht en de gemeente heeft dit bedrag in de begroting gereserveerd. Na overleg is er een procedure gevonden waar alle partijen zich in kunnen vinden hoe dit goed kan worden berekend en gefactureerd. Daarmee is het risico voor de Passie beperkt. Inmiddels zijn bijna alle investeringen gedaan en is het duidelijk dat dit binnen het bouwbudget blijft.

Er is een intentieverklaring getekend met de Wilhelminaschool in Doetinchem voor mogelijke bestuursoverdracht naar de Passie per 1 januari 2025. Er is een due diligence onderzoek uitgevoerd waaruit blijkt dat er geen grote risico's zijn bij de overname. Er zijn nieuwbouwplannen voor de Wilhelminaschool. De risico's hiervoor worden nog apart in kaart gebracht.

5.10.2 Rapportage aanwezigheid en werking van het Interne beheersings- en controle systeem (B1)

Bij het opstellen van de jaarlijkse begroting én voor het opstellen van het formatieplan worden kaders vastgesteld, waarbinnen de directeuren integraal verantwoordelijk zijn voor de financiële beheersing. Vier keer per jaar worden financiële overzichten opgesteld en met hen besproken. Opvallende zaken worden gesignaleerd en waar nodig worden maatregelen genomen om binnen de vastgestelde kaders te blijven. Er wordt gebruik gemaakt van een professioneel softwareprogramma om de directeuren hierbij te ondersteunen. De directeuren rapporteren periodiek aan de bestuurder over de voortgang en de financiële ontwikkelingen. Deze rapportages worden door de bestuurder gebruikt voor zijn rapportage aan de raad van toezicht.

5.10.3 Rapportage toezichthoudend orgaan (B3)

De raad van toezicht heeft elders in dit jaarverslag uitvoerig weergegeven welke onderwerpen door hen worden gemonitord.

5.10.4 Treasury

Het treasurystatuut is in 2020 vastgesteld. Het treasurybeleid van de Passie is in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving, waaronder de in 2018 aangepaste Regeling beleggen, belenen en derivaten OCW 2016 (19 december 2018). Conform het vastgestelde beleid hebben er, evenals vorig jaar, in 2023 geen beleggingen plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Voor de beschikbare financiële middelen is er een rekening courant bij de Rabobank. De publieke middelen zijn ondergebracht afgelopen jaar via het schatkistbankieren bij het Ministerie van Financiën. Er is geen geld uitgezet in derivaten of speculatieve financiële instrumenten. Om kasverkeer zoveel mogelijk te voorkomen wordt een aparte bankrekening aangehouden met een beperkt saldo voor bijvoorbeeld pinbetalingen. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan. De liquiditeitspositie voorziet ruim in de behoefte.

5.11 Slotopmerkingen

Conform het nieuwe strategische beleidsplan wordt er ingezet op verdere groei naast profilering en innovatie. Vanuit de vrije bestemmingsreserve en binnen de begroting zijn hiervoor middelen gereserveerd. We zien stapsgewijs verbeterlagen in het meer beleidsrijk begroten. De gezonde financiële basis die afgelopen jaren is opgebouwd geeft daarmee ook vanuit de financiën een goede basis om de strategische doelen te kunnen behalen.

Jan-Paul Ruissen, financieel specialist
Wim van Galen, directeur bedrijfsvoering

jruissen@passie.net
wvangalen@passie.net

6. Adressen

Adressen locaties:

EBS de Rots
Apolstraat 1
6717 BP Ede

EKC de Olijfboom
Enkdwarsstraat 2
7413 TV Deventer

De Passie Rotterdam
Ulaanbaatarplein 6
3072 JP Rotterdam

Stafkantoor Houten
Paardenhoeve 80
3992 PK Houten

info@passie.net

EBS de Rank
Pythagorasstraat 9
6836 GA Arnhem

De Passie Utrecht
Zwarte Woud 211
3524 SG Utrecht

De Passie Wierden
Akkerwal 2 (M.i.v. 26-02-2024: Esrand 2)
7642 NV Wierden (7642 ZZ Wierden)

Jaarrekening

de Passie, stichting voor Evangelisch
Bijbelgetrouw Onderwijs

2023

de **Passie**

evangelisch bijbelgetrouw onderwijs

Grondslagen

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Gehanteerde valuta

De in het jaarverslag opgenomen geldbedragen zijn opgenomen in euro's.

Presentatie

Deze jaarrekening is opgesteld op bestuursniveau en uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023. De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De algemene grondslag voor de waardering van activa en passiva, alsmede voor het bepalen van het resultaat, zijn de historische kosten. Voor zover niet anders vermeld worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderwijsorganisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten en kosten worden

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva en van baten en lasten. De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- de waardering van materiële vaste activa, waaronder de gehanteerde afschrijvingstermijnen;
- de bepaling van personele voorzieningen.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Vergelijking met voorgaand boekjaar

De vergelijkende cijfers zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Waardering van de activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Investerings groter dan 1.000 euro worden geactiveerd (bij groot onderhoud 5.000 euro) en investeringssubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Bij groot onderhoud wordt gebruik gemaakt van de componentenmethode.

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor verbouwingen bedraagt 10%.

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor inventaris en apparatuur bedraagt 5-25%.

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor andere vaste bedrijfsmiddelen bedraagt 12,5%.

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor onderhoud bedraagt 2,5 - 20%.

Op gebouwen gefinancierd door de overheid rust een (economisch) claimrecht van de gemeenten. Het juridische eigendom van deze gebouwen berust bij de Passie en het economisch eigendom bij gemeenten.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt

de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waar (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien de instrumenten bij de vervolgwaaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeverminderingen in de winst en verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handels- en overige vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan ter vrije beschikking van het bestuur.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de eventuele bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen gepresenteerd, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald en betreft geen verplichting. Het bestuur kan deze verplichting zelf opheffen. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door een derde is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsfonds. De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van de scholen en de stichting. Deze wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en de werkelijke lasten (in geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht).

Bestemmingsreserve subsidie NPO

Het bedrag van de subsidie NPO wat nog niet is besteed is in een bestemmingsreserve apart gezet.

Bestemmingsreserve huisvesting (Wierden)

Deze bestemmingsreserve is gereserveerd voor de nieuwbouw in Wierden. De overeenkomst met de gemeente is getekend. Dit bedrag betreft de eigen bijdrage aan de investeringen.

Bestemmingsreserve overgangskosten krimp (Wierden)

De leerling aantallen zijn gekrompen de afgelopen jaren. Naar verwachting stabiliseert dit de aankomende jaren rond de 640 leerlingen. In het schooljaar 2022/2023 wordt er NPO geld besteed aan klassenverkleining waardoor de huidige lessen aantallen vrij stabiel blijven. Na het stoppen van deze periode zal de formatie moeten krimpen. Hier wordt al zoveel mogelijk geanticipeerd met nieuwe contracten. Echter we verwachten dat dit niet geheel lukt en daarom is er 100k vanuit het positief resultaat van afgelopen jaren gereserveerd om de overgang naar deze krimp te financieren.

Bestemmingsreserve groot onderhoud

Deze bestemmingsreserve is gevormd in 2020 en 2021 en goedgekeurd door het bestuur. Deze bestemmingsreserve is gereserveerd voor het groot onderhoud van de Rots Ede en dat van Utrecht en Rotterdam.

Bijzondere bestemmingsreserve PO

Voor de school in Ede is het bedrag van de subsidie basisvaardigheden wat nog niet is besteed in een bestemmingsreserve apart gezet.

Vrije Bestemmingsreserve scholen

Deze bestemmingsreserve is gevormd in 2021 en goedgekeurd door het bestuur. Deze bestemmingsreserve is gereserveerd voor toekomstige bestedingen voor de diverse scholen.

Bestemmingsreserve privaat

Deze bestemmingsreserve is gevormd in 2021 en bestaat uit de ouderbijdrage van de drie basisscholen. Daarnaast is er in Deventer een bedrag voor het onderhoud van het nevengebouw in privaat gebruik gereserveerd.

Bestemmingsreserve overig huisvesting

Deze bestemmingsreserve is gevormd in 2021 en goedgekeurd door het bestuur. Deze bestemmingsreserve is gereserveerd voor toekomstige bijzondere huisvestingslasten bij Rotterdam.

Voorzieningen

Voorzieningen worden, voor zover niet anders vermeld, in eerste aanleg gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer sprake is van:

- Een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is

Jubileumgratificaties

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de datum van indienstreding in het onderwijs, blijfkanspercentage en een uitkering bij 25 en 40-jarig jubileum conform de CAO. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde, de disconteringsvoet bedraagt 3,5%.

Spaarverlof- en LBP verlof voorziening

De voorziening verlofrecht persoonlijk budget betreft een voorziening voor de verwachte toekomstige opname van verlof inzake persoonlijk budget door de werknemers. De voorziening is bepaald op basis van de nominale waarde van de in de toekomst op te nemen verlofsaldi. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen vanuit de CAO en de salarisschaal van de werknemers. Vanwege de complexiteit is ervoor gekozen om de voorziening niet contant te maken.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte / langdurig zieken

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Voorziening WW

De voorziening WW betreft een voorziening voor de toekomstigste uitkeringsverplichtingen. Dit betreft het eigen risico deel van 25% van de toekomstige uitkeringen WW en bovenwettelijke uitkeringen voor wat betreft VO. De voorziening WW wordt opgenomen tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de schuld.

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat worden de baten en lasten toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de personele en materiële exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW. De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen uit hoofde van de basisbekostiging (lumpsum) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft (in het jaar van toewijzing) volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten.

Niet-geoormerkte OCW-subsidies (subsidies die volledig vrij besteedbaar zijn) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig als baten verwerkt in de staat van baten en lasten. De niet bestede niet-geoormerkte OCW-subsidies worden op uitzondering verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) indien er een afgebakend bestedingsplan is opgesteld waarmee expliciet kan worden aangetoond dat de middelen in de toekomst worden aangewend.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (G1-doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekening-clausule heeft) worden naar rato van de voortgang (%) van de gesubsidieerde activiteiten verwerkt in de staat van baten en lasten. De subsidies waarvoor nog niet (alle) activiteiten (prestaties) zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen.

Geoormerkte OCW-subsidies (G2-doelsubsidies met verrekening-clausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de werkelijke subsidiabele lasten komen (naar rato van de aan het verslagjaar toe te rekenen werkelijke subsidiabele uitgaven). Niet bestede middelen worden verantwoord onder de vooruit ontvangen subsidies OCW (overlopende passiva) zolang de bestedingstermijn (subsidietijdvak) nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord als schuld aan het Ministerie van OCW onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn (subsidietijdvak) is verlopen op balansdatum (terugvordering door Ministerie OCW).

Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet zijn verstrekt door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijs- en onderzoekstaken gelijkmatig over het jaar zijn gespreid.

Personeelsbeloningen

in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Pensioenverplichtingen

De Passie heeft voor haar medewerkers een toegezegd pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende medewerkers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de medewerker dit pensioen heeft opgebouwd.

De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De Passie betaalt hiervoor premies, waarvan het grootste deel door de werkgever wordt betaald en de rest door de medewerker.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Vanaf 2015 moeten pensioenfonds bij beleidsbeslissingen gebruik maken van de zogenaamde beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad op 31 januari 2024 was 113,9%.

Pensioenfonds zijn wettelijk verplicht om financiële buffers te hebben: extra geld voor tijden dat het financieel slechter gaat. De pensioenregels schrijven voor, dat de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 126% moet zijn. Dan heeft men voldoende financiële buffers. Daarnaast is wettelijk bepaald, dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen.

De Passie heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom heeft de Passie alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende materiële vaste activa. In het jaar van investeren wordt afgeschreven op moment van ingebruikname.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten hebben betrekking op uitgaven die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Financieel resultaat

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten van schatkistbankieren en vergoeding op deposito's.

Belastingen

De lasten worden inclusief BTW geboekt.

Kasstroomoverzicht

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen. Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

Bepaling reële waarde

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is. De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Balans na resultaatbestemming per 31-12-2023

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	31-12-2023 €		31-12-2022 €
ACTIVA			
<i>Vaste activa</i>			
Materiële vaste activa	<u>3.073.076</u>		<u>2.060.390</u>
Totaal vaste activa		3.073.076	2.060.390
<i>Vlottende activa</i>			
Vorderingen	667.976		1.503.784
Liquide middelen	<u>10.467.999</u>		<u>10.015.247</u>
Totaal vlottende activa		11.135.975	11.519.031
TOTAAL ACTIVA		14.209.052	13.579.421
PASSIVA			
Eigen vermogen		8.223.938	7.641.851
Vorzieningen		1.791.022	1.782.164
Kortlopende schulden		4.194.091	4.155.404
TOTAAL PASSIVA		14.209.052	13.579.421

Staat van baten en lasten over 2023

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
BATEN			
Rijksbijdragen	29.109.160	27.604.208	26.539.236
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	249.276	243.600	235.184
Overige baten	965.891	709.400	752.491
Totaal baten	30.324.327	28.557.208	27.526.912
LASTEN			
Personeelslasten	24.107.913	23.189.082	22.233.549
Afschrijvingen	463.766	418.626	381.184
Huisvestingslasten	1.856.037	1.860.600	1.475.452
Overige lasten	3.408.443	3.460.400	3.279.969
Totaal lasten	29.836.159	28.928.708	27.370.154
Saldo baten en lasten	488.167	-371.500	156.757
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	93.920	-4.500	-26.083
Totaal resultaat	582.087	-376.000	130.674

De analyse van het verschil tussen realisatie en begroot is opgenomen in het bestuursverslag op pagina 37 en verder

Kasstroomoverzicht 2023

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	Realisatie 2023	Realisatie 2022
	€	€
Bedragen: x1		
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	488.167	156.757
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat		
- Afschrijvingen	415.547	381.186
- Mutaties voorzieningen	8.858	470.295
	<u>424.405</u>	<u>851.481</u>
Veranderingen in vlottende middelen		
- Vorderingen	835.807	607.462
- Schulden	38.686	2.271.581
	<u>874.494</u>	<u>2.879.043</u>
Totaal kasstroom uit bedrijfsoperaties		
Ontvangen interest	106.353	31
Betaalde interest (-/-)	12.433	26.114
	<u>93.920</u>	<u>-26.083</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u><u>1.880.986</u></u>	<u><u>3.861.199</u></u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa (-/-)	1.492.578	2.496.044
Desinvesterings in materiële vaste activa	64.344	44.671
	<u>-1.428.234</u>	<u>-2.451.373</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u><u>-1.428.234</u></u>	<u><u>-2.451.373</u></u>
Mutatie liquide middelen		
	452.752	1.409.825
Beginstand liquide middelen 1-1-2023	10.015.247	
Mutatie liquide middelen	452.752	
Eindstand liquide middelen 31-12-2023	10.467.999	

Toelichting behorende tot de balans

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

ACTIVA									
	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen	Boekwaarde 01-01-2023	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Aanschafprijs	Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen	Boekwaarde 31-12-2023
Materiële vaste activa (in €)									
Verbouwingen	295.042	110.217	184.825	162.098	-809	30.064	457.115	139.447	317.668
Inventaris en apparatuur	4.349.356	2.716.451	1.632.906	605.178	65.153	349.848	4.697.480	2.874.398	1.823.083
Leermiddelen	348.546	215.938	132.608	-	-	33.349	348.546	249.286	99.259
Andere vaste bedrijfsmiddelen	33.764	13.713	20.051	5.302	-	2.287	39.066	16.000	23.066
In uitvoering	90.000	-	90.000	720.000	-	-	810.000	-	810.000
Totaal materiële vaste activa	5.116.707	3.056.319	2.060.390	1.492.578	64.344	415.547	6.352.207	3.279.131	3.073.076

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor verbouwingen bedraagt 10%

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor inventaris en apparatuur bedraagt 5-25%

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor andere vaste bedrijfsmiddelen bedraagt 12,5%

Het gehanteerde afschrijvingspercentage voor onderhoud bedraagt 2,5 - 20%

De Passie heeft in het verslaggevingsjaar 2023 het nieuwbouwproject Wierden in ontwikkeling. Geplande opleverdatum is 01-02-2024.

Om het verloop van de eigen investering in de nieuwbouw zichtbaar te maken (in totaal 900k), zijn de cijfers per 01-01-2023 aangepast.

Het saldo van de door de gemeente bekostigde investering en de daarvoor ontvangen gelden zijn terug te vinden bij de post vorderingen op overige overheden (01-01) en vooruitontvangen bedragen (31-12).

Voor het realiseren van deze nieuwbouw heeft de Passie investeringssubsidies van de gemeente ontvangen:

	31-12-2023	31-12-2022
Wierden	€ 12.526.886	€ 897.876

De Passie heeft in relatie tot deze nieuwbouw activiteiten de volgende uitgaven gedaan:

	31-12-2023	31-12-2022
Wierden	€ 12.447.252	€ 1.998.320

MJOP

Per locatie wordt een meerjarenonderhoudplan (MJOP) gemaakt. Ultimo 2023 is het MJOP van De Rots en De Olijfboom, Rotterdam en Utrecht gereed. Aangezien Wierden een nieuw gebouw krijgt wordt er voor deze locatie vanaf 2024 een MJOP gemaakt. Al het groot onderhoud boven de € 5.000 wordt vervolgens geactiveerd. De activering vindt plaats onder de categorie 'Gebouwen en terreinen', behalve het schilderwerk, dat staat onder 'andere vaste bedrijfsmiddelen'.

Toelichting behorende tot de balans

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
ACTIVA		
Vorderingen		
Vordering OCW	-	-
Debiteuren	90.257	68.736
Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	-33.772	-33.772
Overige overheden	111.554	1.082.702
Overige vorderingen		
- <i>Overige</i>	83.553	33.553
Totaal overige vorderingen	83.553	33.553
Overlopende activa		
- <i>Vooruitbetaalde kosten</i>	416.386	352.565
Totaal overlopende activa	416.386	352.565
Totaal vorderingen	667.976	1.503.784

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Liquide middelen		
Kasmiddelen	527	1.432
Tegoeden op bankrekeningen	174.577	10.013.815
Overige liquide middelen; schatkistbankieren	10.292.895	-
Totaal liquide middelen	10.467.999	10.015.247

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

Toelichting behorende tot de balans

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	Stand per 01-01-2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31-12-2023
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Algemene reserve VO	1.085.803	107.792	-	1.193.595
Bestemmingsreserve NPO VO	607.235	177.547	-	784.782
Bestemmingsreserve huisvesting (Wierden)	1.060.000	60.000	-	1.120.000
Bestemmingsreserve overgangskosten krimp (Wierden)	100.000	40.000	-	140.000
Vrije bestemmingsreserve scholen	340.968	-16.179	-	324.789
Bestemmingsreserve Groot onderhoud VO	370.572	92.343	-	462.915
Bestemmingsreserve overig huisvesting	200.000	-71.000	-	129.000
Totaal eigen vermogen VO	3.764.578	390.503	-	4.155.081
Algemene reserve PO	216.351	25.593	-	241.944
Bestemmingsreserve NPO PO	61.594	57.701	-	119.295
Bestemmingsreserve Groot onderhoud PO	210.971	111.000	-	321.971
Vrije bestemmingsreserve scholen PO	27.319	-13.494	-	13.825
Bestemmingsreserve privaat	151.103	-19.928	-	131.175
Totaal eigen vermogen PO	667.338	160.872	-	828.210
Algemene reserve bovenschools	2.604.307	266.769	-	2.871.076
Vrije bestemmingsreserve bovenschools	422.329	-120.920	-	301.409
Vrije bestemmingsreserve NPO	183.299	-115.137	-	68.162
Totaal eigen vermogen bovenschools	3.209.935	30.712	-	3.240.647
Totaal Eigen vermogen	7.641.851	582.087	-	8.223.938

	Stand per 01-01-2023	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Rentemutatie (bij contante waarde)	Stand per 31-12-2023
Voorzieningen						
Personeelsvoorzieningen						
- Jubileumgratificaties	168.074	23.570	13.400	-	-17.694	178.244
- Jubileumgratificatie VO	145.432	19.859	12.028	-	-14.654	153.263
- Jubileumgratificatie PO	22.642	3.711	1.372	-	-3.040	24.981
- Verlofrechten Persoonlijk Budget	1.316.390	290.149	377.662	-	-	1.228.878
- Langdurig zieken	253.200	317.567	242.667	-	-	328.100
- Voorziening WW	44.500	21.000	9.700	-	-	55.800
Totaal voorzieningen	1.782.164	652.286	643.428	-	-17.694	1.791.022

Voorzieningen	Kortlopend deel < 1 jaar	Looptijd 1 t/m 5 jaar	Langlopend deel > 5 jaar
Jubileumgratificatie	18.677	62.672	96.895
Verlofrechten persoonlijk budget	122.888	491.551	614.439
Langdurig zieken	190.764	137.336	-
WW	24.700	31.100	-
	357.029	722.659	711.334

Toelichting behorende tot de balans

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Kortlopende schulden		
Vooruitontvangen bedragen gemeente	-	-
Crediteuren	314.674	1.004.742
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
- <i>Loonheffing</i>	961.253	899.435
- <i>Omzetbelasting</i>	-415	704
- <i>Premies sociale verzekeringen</i>	3.351	14.081
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen	964.189	914.220
Schulden ter zake van pensioenen	290.623	300.368
Overige schulden (kortlopend)		
- <i>Personeel</i>	3.858	5.504
- <i>Overig</i>	72.838	97.692
Totaal overige kortlopende schulden	76.696	103.196
De overlopende passiva		
- <i>Vooruitontvangen subsidies OCW</i>	218.053	484.656
- <i>Vooruitontvangen investeringsubsidies</i>	109.601	125.853
- <i>Vooruitontvangen bedragen</i>	717.348	58.041
- <i>Vakantiegeld en -dagen</i>	742.450	671.079
- <i>Bindingstoelage en OOP uitkering</i>	61.956	58.979
- <i>Accountants- en administratiekosten</i>	19.567	17.900
- <i>Overige overlopende passiva</i>	678.934	416.372
Overlopende passiva	2.547.910	1.832.879
Kortlopende schulden, totaal	4.194.091	4.155.404

Vooruitontvangen investeringsubsidie	Saldo 31-12-2022	Subsidie 2023	Lasten 2023	Vrijval 2023	Saldo 31-12-2023
De Olijfboom	58.470	-	-8.375	-	50.095
De Rots	67.383	-	-7.877	-	59.506
	125.853	-	-16.252	-	109.601

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
BATEN			
Rijksbijdragen			
Rijksbijdragen OCW			
- OCW	26.546.531	25.285.597	24.271.142
Totaal rijksbijdragen OCW	26.546.531	25.285.597	24.271.142
Overige subsidies OCW			
OCW			
- Geormerkte subsidies	252.506	290.800	93.052
- Niet-geormerkte subsidies	1.755.756	1.658.311	1.759.132
Totaal overige subsidies OCW	2.008.262	1.949.111	1.852.185
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	554.368	369.500	415.910
Totaal rijksbijdragen	<u>29.109.160</u>	<u>27.604.208</u>	<u>26.539.236</u>

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
Overige overheidsbijdragen en -subsidies			
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	249.276	243.600	235.184
Totaal overige overheidsbijdragen en -subsidies	<u>249.276</u>	<u>243.600</u>	<u>235.184</u>

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
Overige baten			
Verhuur	180.614	126.000	135.357
Detachering	9.732	-	-
Ouderbijdragen	196.628	188.000	208.923
Overige	578.917	395.400	408.212
Totaal overige baten	<u>965.891</u>	<u>709.400</u>	<u>752.492</u>

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
LASTEN			
Personeelslasten			
Lonen en salarissen			
- <i>Brutolonen en salarissen</i>	17.774.460	16.409.926	16.011.368
- <i>Sociale lasten</i>	2.452.005	2.182.924	2.203.482
- <i>Pensioenpremies</i>	2.471.056	2.280.839	2.515.210
Totaal lonen en salarissen	22.697.521	20.873.689	20.730.060
Overige personele lasten			
- <i>Dotaties personele voorzieningen</i>	652.286	1.406.891	846.087
- <i>Personeel niet in loondienst</i>	388.104	120.000	577.907
- <i>Overig</i>	679.875	788.502	467.599
Totaal overige personele lasten	1.720.266	2.315.393	1.891.593
Af: uitkeringen	309.873	-	388.103
Totaal personele lasten	24.107.913	23.189.082	22.233.549

Het gemiddeld aantal FTE (full time equivalent) over 2023 bedroeg 264. Over 2022 was dit 252.

Onderverdeling	2023	2022
Directie	6	7
OP	198	188
OOP	60	57
Totaal	264	252

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
Afschrijvingen			
Materiële vaste activa	463.766	418.626	381.184
Totaal afschrijvingen	463.766	418.626	381.184

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
Huisvestingslasten			
Huur	269.324	281.000	261.149
Verzekeringen	13.793	15.400	14.037
Onderhoud	430.916	561.500	315.133
Energie en water	513.482	462.300	319.232
Schoonmaakkosten	521.489	453.700	476.976
Heffingen	12.079	17.900	13.681
Overige	94.954	68.800	75.244
Totaal huisvestingslasten	1.856.037	1.860.600	1.475.452

Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
Overige instellingslasten			
Administratie- en beheerslasten			
- Kantoorkosten	55.224	51.200	58.386
- Contributies/abbonementen	95.193	82.200	93.754
- Kopieerkosten	101.581	90.700	110.956
- Communicatiekosten	48.432	53.400	49.217
- Documentatie	4.634	17.000	11.552
- Bestuur	44.736	40.000	45.795
- Juridische kosten	10.066	28.000	17.275
- Administratie en accountant	<u>175.458</u>	<u>179.200</u>	<u>161.967</u>
Totaal administratie- en beheerslasten	535.323	541.700	548.901
Inventaris, apparatuur en leermiddelen			
- Inventaris en apparatuur	330.097	381.000	361.880
- Mediatheek en bibliotheek	45.964	44.500	18.143
- Leermiddelen	915.829	895.000	848.258
- Les/Testmateriaal	<u>298.699</u>	<u>239.000</u>	<u>265.076</u>
Totaal inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.590.589	1.559.500	1.493.358
Overige			
- Werving	142.292	113.000	207.099
- Excursies en werkweken	414.519	361.400	307.427
- Examens	72.882	42.000	65.308
- Algemene leerlingkosten	123.059	117.000	124.546
- Decanaat	14.060	18.000	19.977
- Interne leerlingkosten	16.855	31.000	12.056
- Externe leerlingskosten	49.914	91.500	72.562
- Kantinekosten	45.172	37.000	40.482
- VAVO	124.753	100.200	84.415
- Diversen	<u>279.024</u>	<u>448.100</u>	<u>303.837</u>
Totaal overige	<u>1.282.530</u>	<u>1.359.200</u>	<u>1.237.710</u>
Totaal overige instellingslasten	<u><u>3.408.443</u></u>	<u><u>3.460.400</u></u>	<u><u>3.279.969</u></u>
<i>Uitsplitsing accountants honorarium</i>			
Onderzoek jaarrekening 2023 (Crowe Foederer)	39.000	27.135	-
Onderzoek jaarrekening 2022 (Astrium)	-1.595	-	26.491
Onderzoek jaarrekening 2021 (Astrium)	-	-	-7.361
Andere controleopdrachten (Astrium)	5.205	7.865	7.865
Fiscale adviezen	-	-	-
Andere niet-controledienst	-	-	-
Totaal accountantslasten	<u><u>42.610</u></u>	<u><u>35.000</u></u>	<u><u>26.995</u></u>
	2023 €	Begroting 2023 €	2022 €
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN			
Rentebaten	106.353	-	31
Rentelasten (-/-)	<u>12.433</u>	<u>4.500</u>	<u>26.114</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u><u>93.920</u></u>	<u><u>-4.500</u></u>	<u><u>-26.083</u></u>

Segmentatie 2023

	VO €	PO €	Totaal €
BATEN			
Rijksbijdragen	24.095.051	5.014.109	29.109.160
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	225.653	23.623	249.276
Overige baten	846.261	119.630	965.891
Totaal baten	25.166.965	5.157.362	30.324.327
LASTEN			
Personeelslasten	20.141.713	3.966.201	24.107.913
Afschrijvingen	361.336	102.430	463.766
Huisvestingslasten	1.494.148	361.889	1.856.037
Overige lasten	2.801.774	606.669	3.408.443
Totaal lasten	24.798.971	5.037.189	29.836.159
Saldo baten en lasten	367.994	120.174	488.167
FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	94.778	-858	93.920
Totaal resultaat	462.772	119.315	582.087

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Een overeenkomst met Lafeber Vastgoed B.V. voor de huur van het kantoorpand aan de Paardenhoeve 80 te Houten. Deze overeenkomst loopt t/m eind april 2027. De totale verplichting is € 92.440. De resterende verplichting voor 2024 is € 28.443.

Een overeenkomst met Uscita voor de huur van nevengebouw school Tabakstraat 7 te Deventer. Deze overeenkomst loopt t/m juni 2027. De totale verplichting is € 48.602. De resterende verplichting voor 2024 is € 13.886.

Een overeenkomst met Van Dijk Educatie B.V. voor de levering van schoolboeken e.a. voor alle vestigingen t/m 2024 voor een bedrag van naar schatting € 885.000 inclusief BTW per jaar.

Een overeenkomst met de Iddink Groep voor de levering van magister voor alle vestigingen. Het contract wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd met een bedrag van naar schatting € 67.000 inclusief BTW per jaar.

Een overeenkomst met Engie via Energie Voor Scholen voor levering van energie. Deze overeenkomst loopt t/m december 2025. De verplichtingen zijn ca €256.000 voor 2024.

Een overeenkomst met Alpha Omega voor schoonmaakdiensten in Utrecht en Houten. Deze overeenkomst loopt t/m april 2026 en kan daarna jaarlijks worden verlengd. De totale verplichting is € 352.477. De resterende verplichting voor 2024 is € 151.061.

Een overeenkomst met CSU voor schoonmaakdiensten in Rotterdam. Deze overeenkomst loopt t/m april 2026 en kan daarna jaarlijks worden verlengd. De totale verplichting is € 278.471. De resterende verplichting voor 2024 is € 119.345.

Een overeenkomst met NOVON voor schoonmaakdiensten in Wierden en Deventer. Deze overeenkomst loopt t/m april 2026 en kan daarna jaarlijks worden verlengd. De totale verplichting is € 348.461. De resterende verplichting voor 2024 is € 149.341.

Een overeenkomst met Sevenaere voor schoonmaakdiensten in Ede en Arnhem. Deze overeenkomst loopt t/m april 2026 en kan daarna jaarlijks worden verlengd. De totale verplichting is € 142.388. De resterende verplichting voor 2024 is € 61.023.

Een overeenkomst met Mobility Service Nederland B.V. voor een leaseauto. Deze overeenkomst loopt t/m december 2025. De totale verplichting is € 25.373. De verplichting is € 12.686 voor 2024.

Een overeenkomst met LeasePlan Nederland N.V. voor een leaseauto met ingang van augustus 2020. Deze overeenkomst loopt t/m augustus 2024. De resterende verplichting is € 7.628.

Een overeenkomst met ITEC voor de huur van kopieermachines. Deze overeenkomst loopt t/m maart 2026. De totale verplichting is € 21.202,74. De verplichting voor 2024 is € 9.423,44.

Een overeenkomst met Canon voor service onderhoud van kopieermachines. Deze overeenkomst loopt t/m oktober 2026. De totale verplichting is € 8.585. De verplichting voor 2024 is € 3.122.

Een overeenkomst met Konica Minolta voor de huur van kopieermachines. Deze overeenkomst loopt t/m juli 2024. De resterende verplichting is € 30.174.

Een overeenkomst met Mercedes voor afname van software licenties. Deze overeenkomst loopt tot en met 2024. De resterende verplichting is circa € 100.000 voor Exact en HR2day.

Met IV Bouw loopt een contract voor € 478.000 voor 11 jaar eindigend december 2030. Voor dit bedrag wordt preventief en correctief onderhoud uitgevoerd. Het risico is voor IV Bouw als de kosten hoger zijn. Het voordeel is ook voor IV Bouw als de kosten lager zijn. Er is een MJOP opgesteld met per jaar een stelpost wat de onderhoudskosten zijn. Tot en met december 2023 is er € 60.000 minder uitgegeven. De resterende verplichting is € 334.000.

Overzicht verbonden partijen

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Model E Verbonden Partijen

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten (één of meer)	Deelname percentage
Samenwerkingsverband Koers VO	Stichting	Rotterdam	4	0%
Samenwerkingsverband Regio Almelo VO/VSO	Stichting	Almelo	4	0%
SWV Utrecht/Stichtse Vecht VO	Vereniging	Utrecht	4	0%
Samenwerkingsverband Rijn & Gelderse Vallei PO	Vereniging	Ede	4	0%
Samenwerkingsverband Passend Wijs	Stichting	Arnhem	4	0%
Sine Limite	Stichting	Deventer	4	0%

Verantwoording van subsidies

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Model G. Verantwoording subsidies**G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt**

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Heterogene brugklassen	SHB210409	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB210478	8-2-2022	ja
Heterogene brugklassen	SHB22147	29-6-2022	ja
Verbetering basisvaardigheden	VBV22-PO-4277	11-11-2022	onderhanden
Studieverlof	1278828-1	23-8-2022	ja
Studieverlof	1278907-1	23-8-2022	ja
Studieverlof	1278835-1	23-8-2022	ja
Studieverlof	1278942-1	23-8-2022	ja
Studieverlof	1308791-1	21-12-2022	ja
Studieverlof	1279911-1	21-9-2022	ja
Studieverlof	1278701-1	23-8-2022	ja
Studieverlof	1285889-1	23-11-2022	ja
Voorkomen onnodig zittenblijven	VOZ23076	1-6-2023	onderhanden
Voorkomen onnodig zittenblijven	VOZ23105	1-6-2023	onderhanden
Voorkomen onnodig zittenblijven	VOZ23097	1-6-2023	onderhanden
Onderwijspersoneel opleiding tot leraar vo	SOOL23VO071	9-11-2023	onderhanden
Zij-instroom	3/157/39997	19-6-2023	onderhanden
Studieverlof	143441	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	143575	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	141865	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	143273	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	141131	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	143700	8-9-2023	onderhanden
Studieverlof	141780	2-10-2023	onderhanden
Studieverlof	142978	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	141404	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	140998	20-6-2023	onderhanden
Studieverlof	138485	13-10-2023	onderhanden

WNT-verantwoording 2023

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Complexiteitspunten

Complexiteitspunten baten t-2	6
Complexiteitspunten aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	4
Totaal aantal complexiteitspunten	13
Bezoldigingsklassen	E
Bezoldigingsmaximum	189.000

Op 18-12-2023 heeft de RvT de bezoldigingsnorm op basis van de complexiteitspuntenberekening goedgekeurd.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling**Gegevens 2023**

Bedragen x € 1	A.J. van Wessel
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	123.555
Beloningen betaalbaar op termijn	€	17.934
Subtotaal	€	141.489

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum € 189.000

-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag € -

Bezoldiging € **141.489**

Gegevens 2022

Bedragen x € 1	A.J. van Wessel
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	109.692
Beloningen betaalbaar op termijn	20.913
Subtotaal	130.605

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum € 168.000

Bezoldiging **130.605****1c. Toezichthoudende topfunctionarissen****Gegevens 2023**

Bedragen x € 1	mevrouw A. Westerduin - de Jong	mevrouw T. Cnossen	de heer J. Ketelaar	de heer F. Maduro	de heer J. Ruitenbeek	de heer T. Spoelstra	de heer M.R. Paats
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 28/2

Bezoldiging

Bezoldiging	6.826	4.671	4.886	4.991	4.538	4.853	-
Individueel toepasselijke bezoldigings-maximum	28.350	18.900	18.900	18.900	18.900	18.900	3.055

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag

Totaal bezoldiging 6.826 4.671 4.886 4.991 4.538 4.853 -**Gegevens 2022**

Bedragen x € 1	mevrouw A. Westerduin - de Jong	mevrouw T. Cnossen	de heer J. Ketelaar	de heer F. Maduro	de heer J. Ruitenbeek	de heer T. Spoelstra	de heer M.R. Paats
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12

Bezoldiging

Bezoldiging	5.292	4.589	4.590	4.590	1.530	4.589	4.589
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.200	16.800	16.800	16.800	5.615	16.800	16.800

Er zijn geen andere medewerkers binnen de organisatie aanwezig welke het algemeen bezoldigingsmaximum overschrijden.

Gebeurtenissen na balansdatum

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die aanleiding geven tot het wijzigen van de jaarrekening.

(Voorstel) bestemming resultaat

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

In de statuten is geen regeling opgenomen rondom de bestemming van het resultaat.

Het resultaat over 2023 wordt als volgt verdeeld:

Resultaat exploitatie 2023:	582.087
Resultaatverdeling :	
Algemene reserve	400.154
Bestemmingsreserve privaat	-19.928
Bestemmingsreserve publiek	201.861
	<hr/>
	582.087
	<hr/> <hr/>

Ondertekening door bestuurders en toezichhouders
de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

College van Bestuur

A.J. van Wessel

Voorzitter CvB

w.g. _____

Raad van Toezicht

T. Cnossen

Voorzitter RvT

w.g. _____

J. Ketelaar

Lid RvT

w.g. _____

F. Maduro

Lid RvT

w.g. _____

J. Ruitenbeek

Lid RvT

w.g. _____

T. Spoelstra

Lid RvT

w.g. _____

Datum vaststelling jaarrekening:
Houten, 22 april 2024

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Toezicht van de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Deze andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen paragraaf 2.2.2. 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 28 juni 2024
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

ValidSigned door Bart Vogels
op 28-06-2024

drs. A.A.J. Vogels RA

Gegevens over de rechtspersoon

de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs

Algemene informatie

Informatie over de rechtspersoon

Bevoegd gezag nummer 41142
Statutaire naam de Passie, stichting voor Evangelisch Bijbelgetrouw Onderwijs
Juridische vorm Stichting
KvK nummer 41189431
Webadres <http://www.depassiescholen.nl/>

Statutair adres

Straatnaam Paardenhoeve
Huisnummer 80
Postcode 3992 PK
Vestigingsplaats Houten

Correspondentie adres

Straatnaam Paardenhoeve
Huisnummer 80
Postcode 3992 PK
Plaats Houten

Informatie over de rapportage

Begindatum rapportageperiode 1 januari 2023
Einddatum rapportageperiode 31 december 2023

Contactpersoon voor deze rapportage

Naam J. Ruissen
Aanhef de heer
Functie Financieel specialist
Telefoonnummer 06-20652937
E-mailadres jruissen@passie.net

Gegevens accountant

Naam van het accountantskantoor Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.
Naam van de accountant A.A.J. Vogels RA